

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta ekonomicko-správní

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

Barbora Štěpánková

Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-správní

Analýza finančního zdraví obcí na základě stanovených indikátorů

Bakalářská práce

2024

Barbora Štěpánková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Barbora Štěpánková**
Osobní číslo: **E20874**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Finanční správa**
Téma práce: **Analýza finančního zdraví obcí na základě stanovených indikátorů.**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analyzovat pro několik vybraných obcí jejich ekonomické zdraví na základě indikátorů stanovených ministerstvem financí ČR a následně získaný výsledek ověřit pomocí metod kvalitativního výzkumu. Výstupem bude komparace toho, jak vnímá finanční zdraví obce ministerstvo financí a jak ho vnímá sama obec.

Osnova:

- Analýza indikátorů a jejich významu.
- Výběr obce pro analýzu.
- Zhodnocení výsledků.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

JURÁŇOVÁ, Hana a Karolína JUHÁSZOVÁ. *Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech + CD*. Olomouc: ANAG, 2017. Účetnictví. ISBN 978-80-7554-085-0.
Obce, kraje, hl. m. Praha: Úředníci obcí a krajů Obecní policie: redakční uzávěrka. Ostrava: Sagit, 2002. ÚZ. ISBN 978-80-7488-432-0.
PAROUBEK, Jiří, Jan KINŠT, Magdalena ČEŠKOVÁ a Rudolf KOTRBA. *Rozpočtová skladba v roce 2022*. Olomouc: ANAG, 2006. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-355-4.
PEKOVÁ, Jitka, Marek JETMAR a Petr TOTH. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.
ZAHUMENSKÁ, Vendula, David ZAHUMENSKÝ, Petr SVOBODA a Petra HUMLÍČKOVÁ. *Smlouvy o rozvoji území obcí: když je investor za humny*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Právo prakticky. ISBN 978-80-7598-597-2.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Robert Baťa, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem *Analýza finančního zdraví obcí na základě stanovených indikátorů* jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 3. 4. 2024

Barbora Štěpánková v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala mému vedoucímu doc. Ing. Robertovi Baťovi za vedení mé bakalářské práce, také za cenné připomínky a rady. Dále děkuji celé mé rodině a přátelům, že mě po celou cestu studiem podporovali a vedli k tomu, abych se nevzdávala.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na finanční analýzu vybraných obcí pomocí indikátorů Ministerstva financí ČR. Cílem bakalářské práce je vypočítat vybrané indikátory a zařadit je do určených hodnotících škál, podle nich se ukáže finanční rizika obcí a také dlouhodobá a krátkodobá stabilita. Teoretická část představuje obec, její pravomoci a obecní rozpočet. V praktická část je zaměřená na analýzu vybraných obcí, následně aplikace indikátorů a jejich zhodnocení.

KLÍČOVÁ SLOVA

finanční analýza, finanční zdraví obce, obec, obecní rozpočet, vybrané indikátory

TITLE

Analysis of the financial health of municipalities based on established indicators

ANNOTATION

The bachelor's thesis focuses on the financial analysis of selected municipalities using the indicators of the Ministry of Finance of the Czech Republic. The aim of the bachelor's thesis is to calculate the selected indicators and classify them in the specified scales, according to which the financial risks of municipalities will be displayed, as well as long-term and short-term stability. The theoretical part presents the municipality, its powers and the municipal budget. The practical part is focused on the analysis of selected municipalities, followed by the application of indicators and their evaluation.

KEYWORDS

financial analysis, financial health of the municipality, municipality, municipality budget, selected indicators

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	10
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	11
ÚVOD.....	12
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	13
1.1 DĚLENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY.....	14
1.2 STÁTNÍ SPRÁVA	14
1.3 SAMOSPRÁVA	15
2 FISKÁLNÍ FEDERALISMUS	16
3 VEŘEJNÉ FINANCE.....	18
3.1 FUNKCE VEŘEJNÝCH FINANCÍ	18
3.2 DEFINICE ROZPOČTOVÉ SKLADBY	18
3.3 ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA	18
3.3.1 VEŘEJNÉ ROZPOČTY.....	19
4 OBEC	21
4.1 SPECIFIKACE OBCE V ČR	21
4.2 ORGÁNY OBCÍ A JEJICH ČINNOST.....	21
4.2.1 ZASTUPITELSTVO OBCE.....	21
4.2.2 RADA OBCE.....	22
4.2.3 STAROSTA A MÍSTOSTAROSTA.....	22
4.2.4 VÝBORY	23
4.2.5 OBECNÍ ÚŘAD	23
4.2.6 TAJEMNÍK	24
4.3 OBECNÍ ROZPOČET	24
5 KONTROLA VEŘEJNÉ SPRÁVY A FINANČNÍHO ZDRAVÍ OBCE	28
5.1 OBČANÉ.....	28
5.2 DOZOR.....	28
6 FINANČNÍ ANALÝZA.....	29
6.1 FINANČNÍ ANALÝZA OBCÍ	29

6.1.1	METODA FAMA.....	30
6.1.2	STRATEGICKÁ ANALÝZA A PLÁNOVÁNÍ	30
6.1.3	MONITORING OBCÍ.....	32
7	VYBRANÉ INDIKÁTORY	33
7.1	PODÍL CIZÍCH ZDROJŮ A CELKOVÝCH AKTIV:	33
7.2	DLUHOVÁ SLUŽBA CELKEM:	33
7.3	CELKOVÁ LIKVIDITA.....	34
8	ANALÝZA FINANČNÍHO ZDRAVÍ OBCÍ NA ZÁKLADĚ STANOVENÝCH INDIKÁTORŮ	35
8.1	CÍLE A METODIKA VÝZKUMU	35
9	VYBRANÉ OBCE	36
9.1	RATENICE	36
9.2	RADIM	38
10	ANALÝZA Z VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ.....	41
10.1	PODÍL CIZÍCH ZDROJŮ A CELKOVÝCH AKTIV	41
10.2	DLUHOVÁ SLUŽBA CELKEM	42
10.3	CELKOVÁ LIKVIDITA.....	44
11	SHRNUTÍ.....	46
	ZÁVĚR	49
	POUŽITÁ LITERATURA.....	50

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1 : Dělení veřejné správy.....	14
Obrázek 2 : Fiskální federalismus v ČR.....	17
Obrázek 3 : Rozpočtová soustava.....	18
Obrázek 4 : Dělení obecního rozpočtu	24
Obrázek 5 : Příjem daní do obcí	26
Obrázek 6 : Graf dlouhodobé stability obcí.....	27
Obrázek 7 : Etapy strategické analýzy a plánování	31
Obrázek 8 : Graf vývoje příjmů obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč.....	37
Obrázek 9 : Graf vývoje výdajů obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč.....	38
Obrázek 10: Graf vývoje příjmů obce Radim za období 2018-2022 v tis. Kč.....	39
Obrázek 11: Graf vývoje výdajů obce Radim za období 2018-2022 v tis. Kč.....	40
Obrázek 12: Graf podíl cizích zdrojů a celkových aktiv obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč.....	41
Obrázek 13: Graf podílů cizích zdrojů a celkových aktiv obce Radim za období 2018-2022 v tis. Kč.....	42
Obrázek 14: Graf dluhové služby obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč.....	43
Obrázek 15: Graf dluhové služby obce Radim za období 2018-2022 v tis. Kč	43
Obrázek 16: Graf celkové likvidity obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč	44
Obrázek 17: Graf celkové likvidity Radim za období 2018-2022 v tis. Kč	45
Obrázek 18: Graf podíl cizích zdrojů a celkových aktiv vybraných obcí za období 2018-2022 v tis. Kč.....	46
Obrázek 19: Graf dluhové služby vybraných obcí za období 2018-2022 v tis. Kč.....	47
Obrázek 20: Graf celkové likvidity vybraných obcí za období 2018-2022 v tis. Kč.....	48
Tabulka 1 : Státní rozpočet České republiky	19

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

FAMA   finanční a majetková analýza

FF   fiskální federalismus

OÚ   obecní úřad

SIMU   soustavu informativních a monitorujících ukazatelů

ÚVOD

Bakalářská práce na téma “Analýza finančního zdraví obcí na základě stanovených indikátorů” se zaměřuje na klíčové aspekty hodnocení finančního zdraví obce.

Obec je základní samosprávný celek. Prospěšná nezadlužená obec přispívá veřejnému rozpočtu. Je nezbytné, aby každá obec pečlivě plánovala své rozpočty, strategicky se rozvíjela a plnila své cíle. S rozvojem je spojena i občanská vybavenost, která ovlivňuje spokojenost občanů. Dobrá infrastruktura je také důležitým faktorem. Všechny tyto aspekty souvisejí i s případnou aktivitou v soukromém sektoru nebo přímo s podnikatelskou činností obce. Pozitivní finanční situace jednotlivých obcí s pozitivním saldem přináší do veřejného rozpočtu více peněžních prostředků, které stát může dále přerozdělovat i právě obcím, což vede ke kontinuálnímu prospěchu státu.

Práce začíná teoretickou částí, která se zabývá veřejnou správou a veřejnými financemi. Následuje popis samosprávných celků a jejich funkcí. Dále je dostatečně popsána finanční analýza, která vysvětluje její funkce a následně možné analýzy obcí. Poslední kapitola v teorii se zaměřuje na stanovené indikátory Ministerstvem financí ČR. Tyto indikátory jsou jednoznačně definovány a přesně popsány.

Na teoretickou část navazuje praktická část, která se zabývá dvěma vybranými obcemi: Ratenice a Radim. Jsou popsány a je analyzován jejich obecní rozpočet z hlediska příjmů a výdajů. Hlavní část bakalářské práce spočívá ve vypočítání stanovených indikátorů: podíl cizích zdrojů a celkových aktiv, dluhové služby celkem a celkové likvidity. Veškerá použitá data pocházejí z Monitoru státní pokladny a jsou z období 2018-2022. Výsledky indikátorů jsou zařazeny do hodnotící škály, která poskytne informaci o finančním zdraví obce.

Cílem práce je zhodnotit finanční zdraví obce a navrhnout doporučení pro zlepšení hospodaření, které je součástí kapitoly zhodnocení a závěr.

1 Veřejná správa

Správu lze obecně považovat za záměrnou činnost k dosažení stanovených cílů. Správa se v obecném smyslu dělí na soukromou a veřejnou. Veřejná správa je vykonávána ve veřejném zájmu, zatímco soukromá v soukromém. Také je více vázaná, na rozdíl od soukromé (Peková, Jetmar, Toth 2019 str. 154).

Veřejná správa je úzce spjata s existencí státní správy a samosprávy. Je to nástroj státu při realizaci státní politiky. Je ale také nástroj pro místní autonomii při realizaci městských a regionálních politik. Výkonný orgán realizuje státní, komunální a krajskou politiku, provádí rozhodnutí volených orgánů - provádí zákony a usnesení v praxi. Veřejný sektor jako důležitá součást národního hospodářství je řízen orgány veřejné správy, konkrétně orgány státní správy a orgány místní samosprávy (Peková, Jetmar, Toth 2019 str. 103).

Při výkonu veřejné správy je velmi důležité zajistit chod a ochranu práv občanů, ale také i dalším subjektům, např. firmám (Peková, Jetmar, Toth 2019 str. 225-226).

Jedním ze základních principů veřejné správy je respekt k zákonnosti. Na základě zákonů a zákonných opatření vykonává příslušný úřad správní kontrolu, např. stavební kontrolu, veterinární kontrolu, celní kontrolu, školní inspekci apod. Administrativní kontrola často zahrnuje územní autonomii. Jde hlavně o ochranu veřejného zájmu (Peková, Jetmar, Toth 2019 str. 108).

Mezi důležité činnosti patří zajišťování veřejných služeb tzn. čistých a smíšených statků k realizaci ekonomické funkce (Peková, Jetmar, Toth 2019 str. 286).

Existují dva typy smíšených kolektivních statků:

- statky poskytované za poplatek;
- statky v podobě „společných zdrojů“ (Mikulášová, Meričková, Stejskal 2014, str. 63).

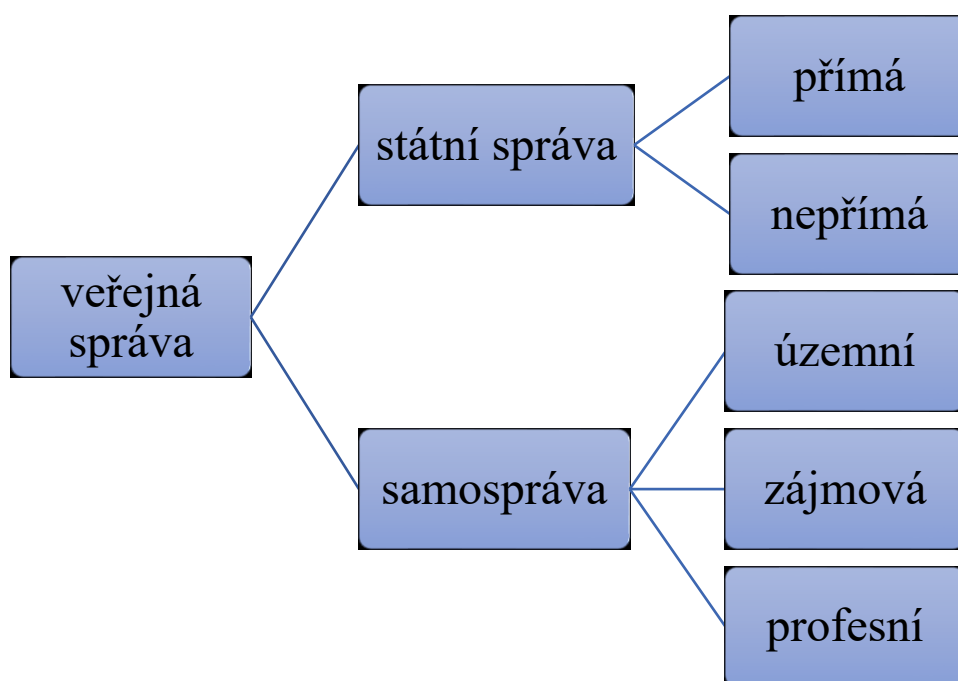
Oba typy mají stejný základní znak, a to je nerivalita ve spotřebě, tj. když jeden spotřebitel užívá statek nebrání to druhému spotřebiteli v užívání. Čistý veřejný statek nelze omezovat, a navíc omezení by nebylo ani prospěšné např. zajištění obrany státu. Je nemožné vyloučit některého občana, aby nebyl ochráněn. Pokud tedy využívá každý občan, takových výhod musí platit za čistý statek formou daně nebo poplatku. Pokud se někdo vyhýbá placení čistého statku vzniká problém černého pasažéra (Nováková, 2019).

1.1 Dělení veřejné správy

Základní organizační členění veřejné správy z hlediska subjektů veřejné správy představuje členění na státní správu a samosprávu (Peková, Jetmar, Toth, 2019, str. 233). Veřejná správa je výkonnou činností státu v funkčním pojetí. Zaměřuje se na organizaci veřejných záležitostí a mocenskou ochranu (Průcha 2017, str. 58). Samospráva realizuje podílení se občanů na veřejných záležitostech jako jeden z nejdůležitějších demokratických principů (Průcha 2017, str. 96).

Veřejnou správu lze podle subjektů veřejné správy rozlišovat také na:

- Přímou správu, prováděnou přímo orgány státu.
- Nepřímou správu, vykonávanou v přenesené působnosti na základě a v souladu se zákony jinými orgány (obcemi, kraji) nebo určitými fyzickými osobami (např. lesní stráž) (Provazníková 2015, str. 15).

Obrázek 1: Dělení veřejné správy

Zdroj: vlastní zpracování dle (Provazníková 2015, str. 12)

Obrázek znázorňuje výše vysvětlení veřejné správy a její možné dělení.

1.2 Státní správa

Státní správa tvoří jádro veřejné správy, je spjatá se zákonodárnou mocí a realizuje výkonnou moc státu. Je vymezena zákonem, který určuje její postavení a organizaci (Syrotková). Musí spolupracovat se samosprávou, nad kterou také vykonává dozor (Hejduková, Pokorný, 2020).

„Státní správa aplikuje zákony, rozhoduje o konkrétních právech a povinnostech fyzických a právnických osob při výkonu správy, provádí státní politiku, sleduje státní zájmy“ (Syrotková, 2023?).

1.3 Samospráva

Samospráva je jednou ze dvou odvětví veřejné správy, jimiž jsou **státní správa** a samospráva. Samospráva se dále dělí na **samosprávu zájmovou**, **samosprávu územní** a **profesní**. Vykonává vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a vlastními prostředky samosprávných korporací. Přestože samospráva je nezávislá a jedná sama za sebe, stále spadá pod kontrolu státní správy (Syrotková, 2023?).

Samospráva se pak od státní správy liší i tím, že je vybudována na odlišných organizačních principech. Samospráva převažuje v principech kolegiality, decentralizace a volby. Územní samosprávu v České republice dnes tvoří (viz. čl. 99 Ústavy ČR):

- obce jako základní územní samosprávné celky a,
- kraje jako vyšší územní samosprávné celky (Sedláček, 2015).

2 Fiskální federalismus

Současné problémy fiskálního federalismu se týkají zlepšení ekonomického a politického rozhodování vlády a veřejného sektoru. Cílem je zkoumání finančních vztahů mezi ústřední vládou a nižšími správními úrovněmi (Provazníková, 2015, str. 37). Fiskální federalismus lze lehce popsat jako vícestupňové uspořádání soustavy veřejných rozpočtů a definování vztahů mezi nimi (Lajekpová, 2007).

Obvykle se rozlišují následující úrovně veřejné vlády:

- Místní (municipální) úroveň: Představuje územní samosprávu (obce a města).
- Regionální úroveň: V České republice jsou to kraje.
- Ústřední (centrální) úroveň.
- Nadnárodní úroveň: V Evropě je to Evropská unie (Lajekpová, 2007).

Fiskální federalismus vymezuje dva hlavní modely:

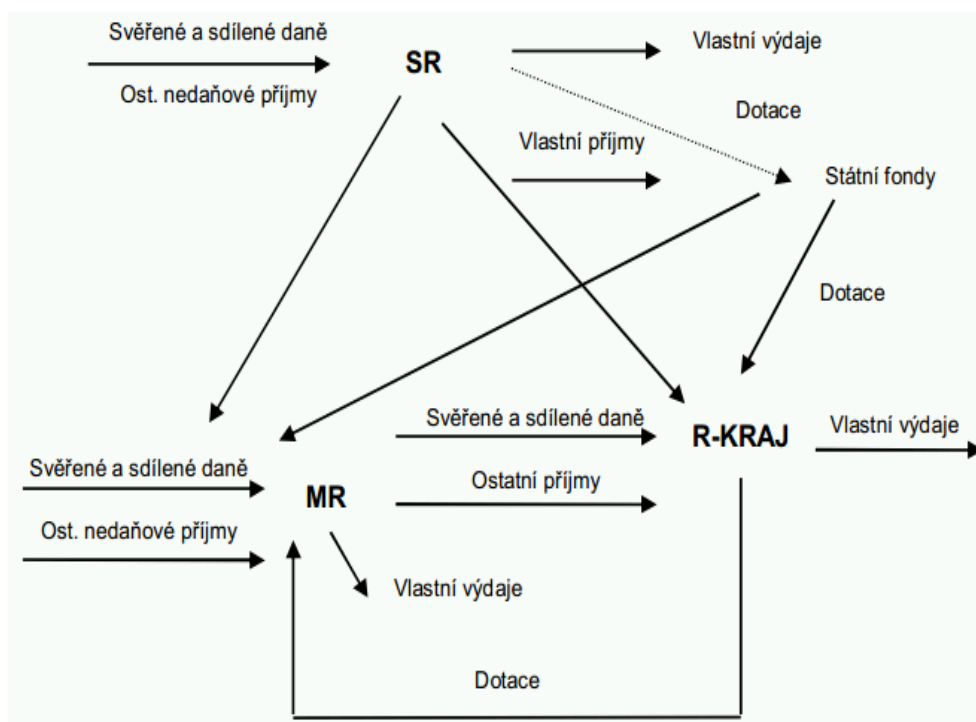
- Vertikální model: Pohyb finančních prostředků mezi různými úrovněmi vlády (např. státní a regionální vláda). Jedná se o jakýsi „vertikální“ přenos peněz.
- Horizontální model (kooperativní): Finanční vztahy mezi rozpočty na stejné úrovni vlády (např. mezi různými kraji). Tento model podporuje spolupráci mezi jednotlivými regiony.

V praxi se setkáváme s různými variantami fiskálního federalismu:

- Centralizovaný model: Nižší vládní úrovně mají velmi nízkou soběstačnost. V tomto modelu je pouze státní rozpočet soběstačný.
- Decentralizovaný model: Nižší vládní úrovně jsou finančně soběstačné. Příjmy jsou dostatečně vysoké na pokrytí jejich výdajů.
- Kombinovaný model: Kombinuje prvky centralizace a decentralizace. Některé příjmy jsou centralizovány do státního rozpočtu, zatímco jiné jsou decentralizovány na úroveň územní samosprávy. (Peková, 2004, str. 171-174).

V České republice se uplatňuje kombinovaný model fiskálního federalismu s prvky decentralizace. Obce ani kraje nejsou soběstačné (Peková, 2004, str. 171-174).

Obrázek 2: Fiskální federalismus v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Peková 2004, str. 175)

Obrázek znázorňuje fiskální federalismus v ČR, který ukazuje koloběh příjmů a výdajů mezi samosprávnými celky.

3 Veřejné finance

Veřejné finance zahrnují finanční vztahy a operace mezi organizacemi sektoru vládních institucí a ostatními subjekty, jako jsou domácnosti, neziskové organizace nebo firmy (Národní rozpočtová rada, 2023).

3.1 Funkce veřejných financí

Veřejné finance zastávají tři hlavní funkce:

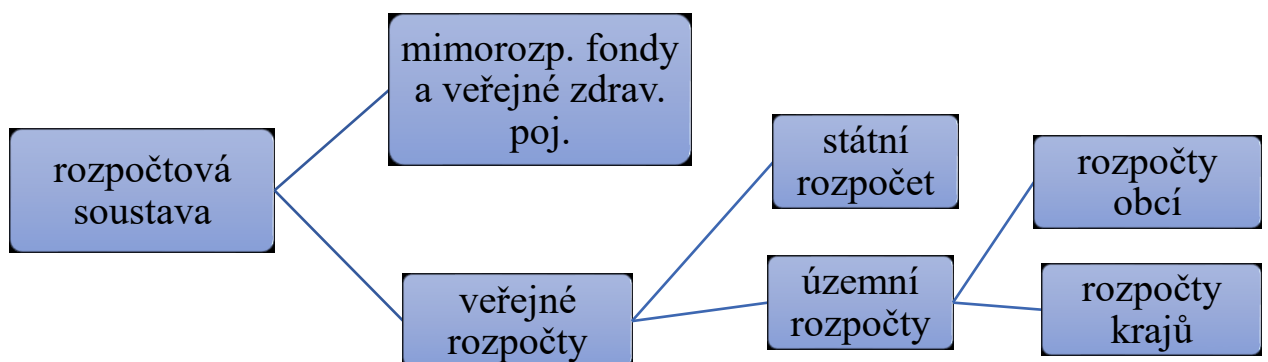
- **Alokační:** Cílem je zvýšení ekonomické efektivity (např. nedokonalá konkurence, existence externalit atd.).
- **Stabilizační:** Ovlivňování ekonomického cyklu, například zaměstnanost, ekonomický růst nebo inflace.
- **Přerozdělovací:** Rozdělení příjmů ve společnosti, tj. zabezpečení společností uznávané míry rozdělení důchodu a majetku (Národní rozpočtová rada, 2023).

3.2 Definice rozpočtové skladby

Rozpočtová skladba je hlavním předpisem pro třídění příjmů a výdajů. Příjmy a výdaje mají všechny právní subjekty včetně obyvatel, ale jen právnické osoby a některé fyzické osoby jsou povinny je evidovat a jen některé veřejné právnické osoby jsou povinny je evidovat v třídění podle rozpočtové skladby. Těmito právnickými osobami jsou stát, veřejné fondy, obce, kraje, regionální rady a dobrovolné svazky obcí (Paroubek 2022, str. 7).

3.3 Rozpočtová soustava

Rozpočtovou soustavu tvoří veřejné rozpočty, mimorozpočtové fondy a veřejné zdravotní pojištění (Peková, Pilný, Jetmar 2012, str. 185). Viz obrázek č. 3, který ukazuje dělení rozpočtové soustavy.

Obrázek 3: Rozpočtová soustava

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 399)

3.3.1 Veřejné rozpočty

Veřejné rozpočty zahrnují státní rozpočet, také územní rozpočty, rozpočty zdravotních pojišťoven, veřejných vysokých škol, mimorozpočtových fondů, příspěvkových organizací a dalších veřejných institucí. Zásadní roli v soustavě veřejných rozpočtů a v rozpočtové politice obecně má Ministerstvo financí (Národní rozpočtová rada, 2023).

Státní rozpočet

Státní rozpočet je největší z veřejných rozpočtů. Každý rok je schvalován Poslaneckou sněmovnou. Jedná se o plán hospodaření státu na jeden rok. Největšími příjmy českého státního rozpočtu jsou pojistné na sociální zabezpečení a daně. Největšími výdajovými položkami jsou sociální dávky, důchody (Národní rozpočtová rada, 2023).

Státní rozpočet v číslech

Ukazatel	V Kč
Příjmy státního rozpočtu celkem	1 927 954 141 348
Výdaje státního rozpočtu celkem	2 222 954 141 348
z toho: finanční vztahy k rozpočtům: — krajů	1 898 681 000
— obcí v úhrnech po jednotlivých krajích	10 783 120 200
— finanční vztah k rozpočtu hlavního města Prahy	1 320 632 800
Saldo	-295 000 000 000
— zvýšení stavu státního dluhu	296 448 870 760
— změna stavu na účtech státních finančních aktiv	-1 448 870 760

Tabulka 1: Státní rozpočet České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Ministerstvo financí ČR, 2023)

Stát přispívá obcím a krajům na výkon státní správy, tj. na výkon přenesené působnosti. Příspěvky slouží k částečné úhradě výkonu povinností, které na ně stát přenesl (např. vydávání stavebních povolení, výdej občanských průkazů apod.), (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Z hlediska vyrovnanosti rozpočtu se rozlišují 3 varianty:

- přebytkový rozpočet,
- vyrovnaný rozpočet,
- schodkový rozpočet.

Výdaje státního rozpočtu

Veřejné výdaje lze popsat jako tok prostředků, které jsou v rámci veřejné rozpočtové soustavy alokovány na realizaci fiskálních funkcí státu na principu nenávratnosti a neekvivalence (Hamerníková, Maaytová a kolektiv 2010, str. 74).

Účely veřejných výdajů jsou různorodé, nejvíce ale slouží k rozšíření aktivit státu např. sociální, kulturní apod (Lajtkepová, 2007).

Příjmy státního rozpočtu

Veřejné příjmy jsou příjmy plynoucí do veřejného rozpočtu, a to jak do rozpočtu státního, tak do rozpočtů krajů a obcí.

Daně tvoří nejvýznamnější tok příjmů veřejných rozpočtů. Samozřejmě daně nejsou jediný příjem do rozpočtů, také jsou tu příjmy nedaňové a úvěrové příjmy veřejných rozpočtů).

Lze je obecně rozdělit:

- příjmy neúvěrové tzv. nenávratné (daně, sociální pojištění, poplatky),
- příjmy úvěrové tzv. návratné (půjčky),
- příjmy ostatní (výnosy z prodeje majetku) (Hamerníková, Maaytová a kolektiv 2010 str. 108-109).

Rozpočty obcí

Vysvětlené v samostatné kapitole 5.3 Obecní rozpočet.

Rozpočty krajů

Stanovené příjmy kraje jsou pouze předpověď, která vychází z minulých let, právních předpisů a vztahů k ostatním rozpočtům. Příjmy kraje tvoří dotace, sdílené daně, poplatky a návratné zdroje (Syrovátková, 2023?).

Mimorozpočtové fondy a veřejné zdravotní pojištění

Mimorozpočtové fondy zahrnují státní účelové fondy a fondy krajů a obcí (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 407).

4 Obec

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“ (Zákon č. 128/2000 Sb., §1).

4.1 Specifikace obce v ČR

Obec, se vyznačuje třemi hlavními znaky, kterými jsou občané, území a působnost. Obec plní samostatnou působnost pouze v mezích zákona.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích obce rozlišuje na:

- **obec**, které nejsou městy,
- **města**, musí mít nad 3000 obyvatel nebo mít schválené Poslaneckou sněmovnou,
- **městys**, pouze pro obce, kterým bylo označení schváleno od poslanecké sněmovny. Městys je historické označení obce,
- **statutární města**, schválení ustanovení, že se město bude dělit na městské obvody, části. Většina statutárních měst je v současné době sídlem krajských úřadů,
- **hlavní město Praha** členěné na městské části (Peková, Jetmar, Toth 2012, str. 135).

Obec jako veřejnoprávní korporace je, respektive by měla být reprezentantem veřejných zájmů. Je ekonomickým samostatným subjektem tzn., že má právní subjektivitu. V samostatné působnosti upravuje veřejné záležitosti obecně závaznými vyhláškami (Peková, Jetmar, Toth 2012, str. 137-138).

Veřejné statky financuje ze svého rozpočtu nebo z dotací. Při rozhodování o způsobu obstarávání veřejných statků musí proto obec zvažovat hospodárnost vynakládání finančních prostředků a užitek občanů (Peková, Jetmar, Toth 2012, str. 138).

4.2 Orgány obcí a jejich činnost

Orgány obce jsou vymezeny zákonem č. 128/2000 sb. o obcích. Rozhodování orgánu obce se řídí podle pravidla většiny (Peková, Jetmar, Toth 2012 str. 139).

Orgány obce jsou zastupitelstvo, rada obce, starosta, místopředseda, výbory, tajemník a obecní úřad.

4.2.1 Zastupitelstvo obce

Kolektivně volený orgán, počet členů je stanoven zákonem o obcích. Určuje se podle počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Zastupitelstvo má hlavní rozhodovací pravomoci

v samostatné působnosti. Může rozhodovat ve všech samosprávných záležitostech. Členy zastupitelstva obce jsou voleni zástupci jednotlivých politických stran v obci, nebo nezávislí kandidáti. Jsou voleni v komunálních volbách na čtyři roky. Zvolení členové volí následovně z členů starostu, místostarostu a členy rady. Jednání zastupitelstva obce je ze zákona veřejné a řídí se schváleným jednacím řádem. Zastupitelstvo se musí scházet ze zákona alespoň čtyřikrát ročně (Peková, Jetmar, Toth 2012 str. 139). Obec nemá statuární orgán, přičemž připadá zastupitelstvu obce pravomoc schvalování smluv (Zahumenská, Zahumenský, Svoboda, Humlíčková 2019, str. 24).

Základní pravomoci zastupitelstva se samostatnou působností:

- rozvoj obce, tj. rozpočet obce a závěrečný účet,
- rozpočtová opatření, tj. poskytování půjček, odměny, smlouvy o poskytnutí dotací,
- zřízení obecní policie,
- obecně závazné vyhlášky,
- nabytí a převodu majetku (Peková, Jetmar, Toth 2012, str. 140).

Dalším důležitým orgánem po zastupitelstvu lze považovat radu obce.

4.2.2 Rada obce

Je výkonným orgánem obce. V samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu obce, v přenesené působnosti rozhoduje pouze tak, jak stanoví zákon. Počet členů je vždy lichý; v současné době nesmí přesáhnout třetinu počtu zastupitelstva. Jednání rady je neveřejné. Rada vydává nařízení obce v rámci přenesené působnosti (Peková, Jetmar, Toth 2012 str. 141).

Po důležitých orgánech následuje osoba, která dohlíží na chodem obecního úřadu, ale zastupuje obec i navenek.

4.2.3 Starosta a místostarosta

Starosta je zastupitel obce navenek a odpovídá za činnosti zastupitelstva obce. Starosta zodpovídá a dohlíží nad zaměstnanci obecního úřadu a plní funkce zaměstnavatele. Přípravuje podklady k jednání zastupitelstva, schvaluje dokumenty, svolává zastupitelstvo a radu obce. Odpovídá při auditu hospodaření obce. Místostarosta zastupuje starostu při jeho nepřítomnosti (Peková, Jetmar, Toth 2012 str. 141).

4.2.4 Výbory

Výbory zastupitelstva jsou poradní orgány zřízené zastupitelstvem obce nebo města. Jak uvádí zákon o obcích, povinnost obce je vždy mít finanční a kontrolní výbor. Pokud v obci žije více než 10 % občanů hlásících se k jiné než české národnosti, má obec povinnost zřídit výbor pro národnostní menšiny. Další výbory může obec zřizovat dle svého uvážení. Výbor plní úkoly, kterými je pověřen zastupitelstvem, a také odpovídá za svoji činnost. Předsedou každého výboru je vždy člen zastupitelstva. Počet členů výboru je vždy lichý (Sedláček, 2015).

Většina výborů je fakultativní (volitelné), ale některé jsou i obligatorní (povinné). Členy výborů mohou být i lidé ze zastupitelstva

Mezi obligatorní výbory patří:

- Finanční výbor: kontrola hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce;
- Kontrolní výbor: kontroluje usnesení zastupitelstva a rady, kontrolu dodržování právních předpisů a další kontrolní činnosti, kterými je pověřila obec;
- Výbor pro národnostní menšiny: nezřizuje se vždy, ale je povinné jej zřídit v případě, že obyvatelé obce jsou nejméně v 10 % jiné národnosti (Sedláček, 2015).

Po uvedení všech orgánů obce, následuje obecní úřad, který plní veškeré úkoly.

4.2.5 Obecní úřad

Obecní úřad je orgán obce, který má organizačně – administrativní povahu. Úřad může být členěn do odborů a oddělení. Úkoly obecnímu úřadu uděluje zastupitelstvo obce a rada obce, dále pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených zákonem o obcích nebo zvláštním zákonem. Tuto činnost vykonává obecní úřad v samostatné působnosti. Obecní úřad také vykonává přenesenou působnost v rozsahu, které mu je bylo svěřen (Sedláček, 2015).

Obecní úřad tvoří:

- starosta,
- místostarosta (místostarostové),
- tajemník obecního úřadu,
- zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu (Sedláček, 2015)

4.2.6 Tajemník

Tajemník je zaměstnancem obecního úřadu, který zodpovídá za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i v přenesené působnosti. Plní veškeré úkoly uložené mu zastupitelstvem obce nebo radou obce. Zaměstnancům obce, zařazeným do obecního úřadu, plní úkoly statutárního orgánu, tj. přijímá nové zaměstnance v souladu s počtem zaměstnanců stanoveným radou obce (Samčík, 2012).

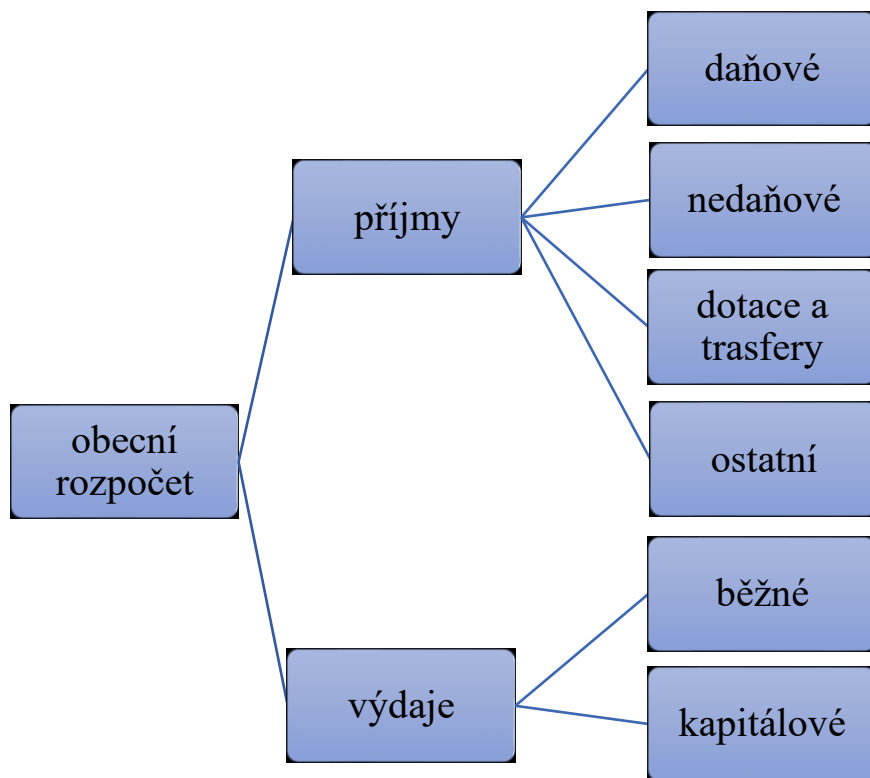
Tajemník má pravomoc provádět změny či ukončení pracovních poměrů těchto zaměstnanců v souladu se zákoníkem práce a potřebami obecního úřadu. Zasedání zastupitelstva obce nebo rady obce se tajemník účastní (Samčík, 2012).

4.3 Obecní rozpočet

Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a požíván jako ostatní veřejné rozpočty. Rozpočet lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky (Provazníková, 2015).

Rozpočet obce schvaluje zastupitelstvo obce. Při předložení nového rozpočtu na následující rok je vhodné předložit rozpočtový výhled na 2-5 let (Sedláček, 2015).

Rozpočet se dělí

Obrázek 4: Dělení obecního rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Provazníková 2015, str. 104.)

Běžné výdaje může definovat jako opakující se výdaje, které jsou potřeba ke chodu obce např.: platy zaměstnanců, nákup materiálu, energie atd. (Provazníková 2015, str. 62).

Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých investičních potřeb, přesahující jednoho rozpočtového roku např. placení půjček (Provazníková 2015, str. 95).

Rozpočet obce může být stejně jako každý rozpočet vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Ve vyrovnaném rozpočtu se příjmy rovnají výdajům. Rozpočet přebytkový má vyšší příjmy než výdaje. Schodkový je pak ztrátový, tedy výdaje převyšují příjmy. Schodkový rozpočet lze schválit, ale s tím, že bude nějaké krytí schodku. Rozpočet neřekne reálné finanční zdraví obce.

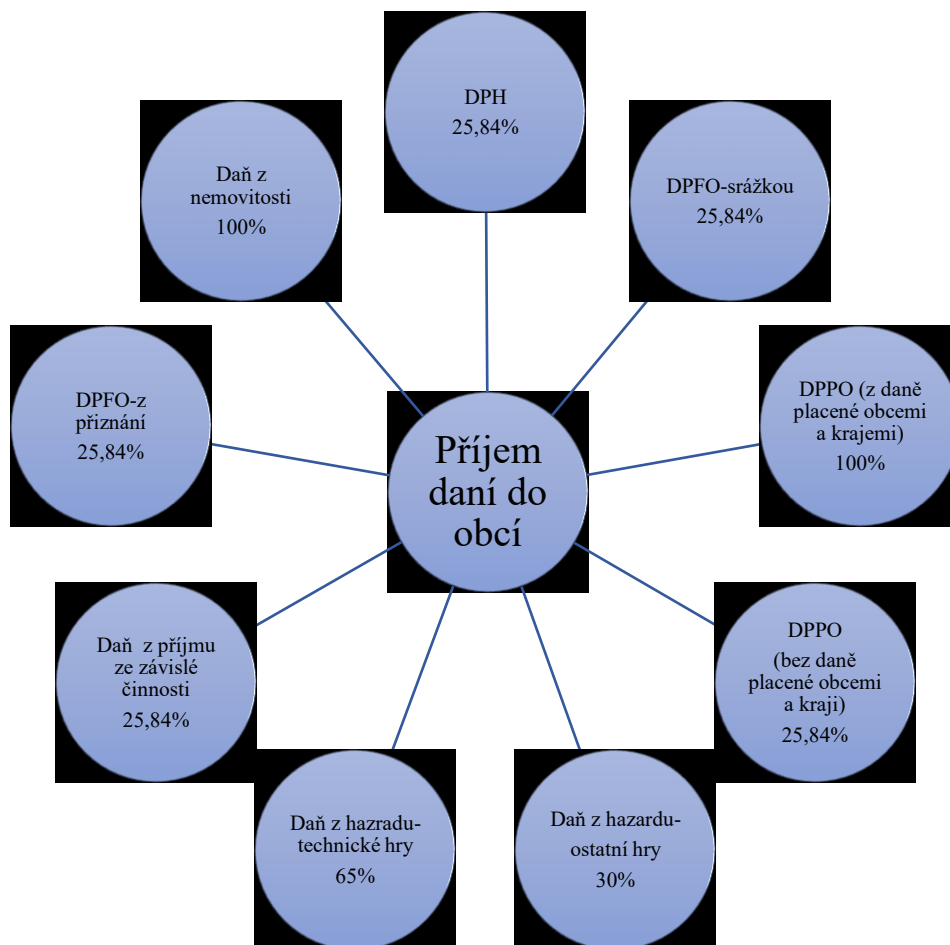
Po celém kalendářním roce se zpracovává závěrečný účet, který je přehledem hospodaření tohoto účetního roku. Do 30. 6. kalendářního roku musí zastupitelstvo schválit rozpočet na následující rok (Sedláček, 2015).

Rozpočet lze použít jako finanční plán, který by měl zajistit solventnost obce a to tak, že připouští pouze ty výdaje, které jsou kryty:

- příjmy, které lze reálně očekávat;
- existujícím rezervami;
- půjčkami, které lze získat a splatit.

Při plánování rozpočtu se lze setkat s tzv. rozpočtovým omezením. Vyjadřuje, že snaha vytvořit dostatečný objem zdrojů a příjmová stránka je často v konfliktu s financováním určitých záměrů a cílů na výdajové stránce. Přesto se obec musí řídit objektivní potřebou (Provazníková 2015, str. 52).

Pro rok 2023 bylo sečteno 6249 obcí. Pro tento počet obcí je znázorněn přítok peněz z daní v procentech v obrázku č. 5.

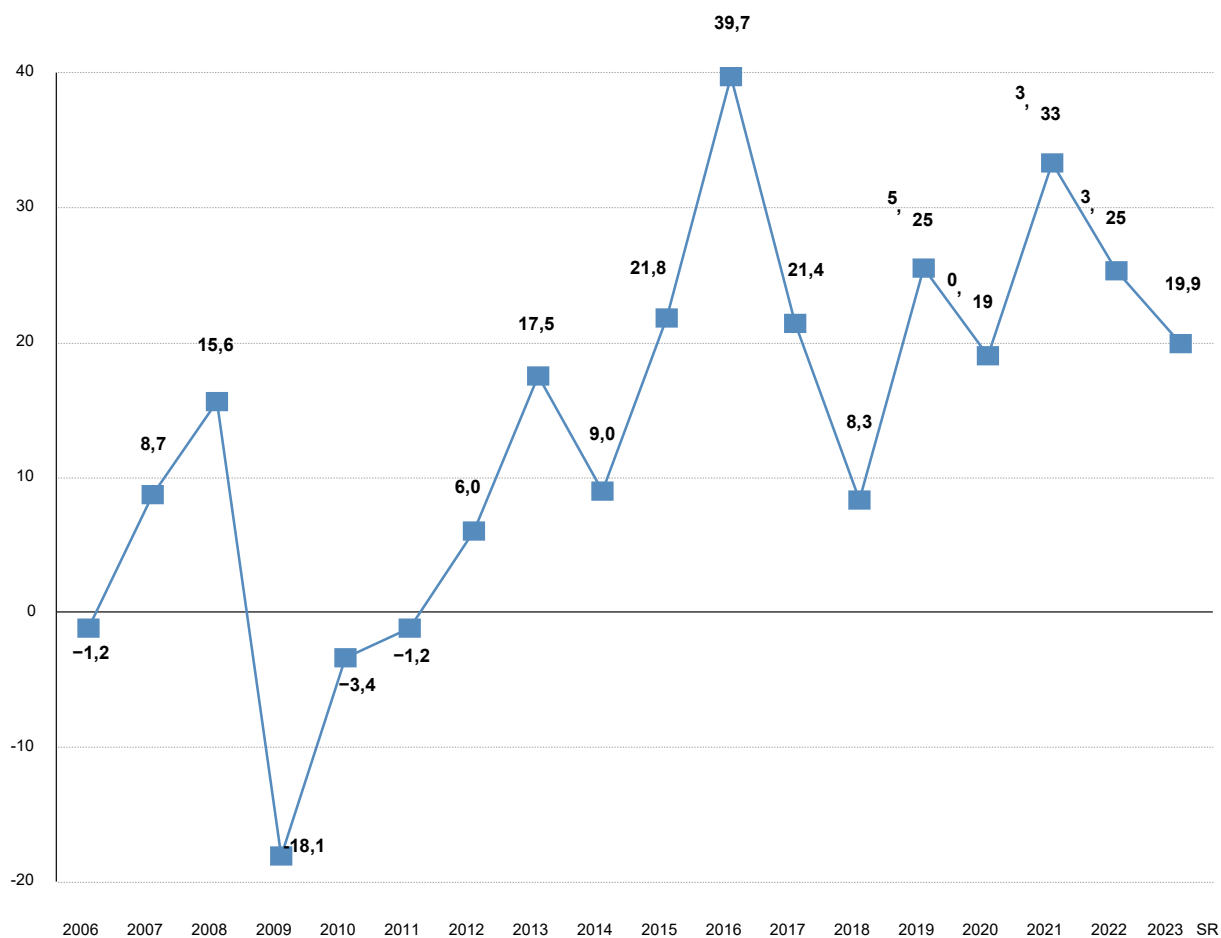
Obrázek 5: Příjem daní do obcí

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Ministrova financí ČR, 2023)

Největším procentuálním příjmem do obcí plyne z daně z nemovitosti a z daně placené obcemi a kraji.

SALDO OBECNÍCH ROZPOČTŮ VČ. HL. M. PRAHY V LETECH 2006—2023 V MLD. KČ

Obce jsou na základě příjmů a výdajů z dlouhodobého hlediska stabilní. V roce 2021 bylo zaznamenáno zakončení celkového hospodaření všech obcí a hl. m. Prahy přebytkem ve výši 33,3 mld. Kč. V roce 2022 byl přebytek 25,3 mld. Kč a v roce 2023 se očekává přebytek do částky 20 mld. Kč. Obce hospodaří s přebytkovým rozpočtem od roku 2012 (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Obrázek 6: Graf dlouhodobé stability obcí

Zdroj: (Ministerstvo financí ČR, 2023)

Lze z grafu vyčíst, že do roku 2011 spíše obcím vycházel závěrečný účet schodkový. Od roku 2012 obce hospodaří značně přebytkově, jak je výše napsáno.

5 Kontrola veřejné správy a finančního zdraví obce

Základní funkcí veřejného sektoru, a to platí i pro samosprávné celky je uspokojovat veřejné potřeby. Aby docházelo k efektivnosti, tak jsou činnosti kontrolovány. Zasahovat do veřejné správy mohou i občané. Občané se mohou účastnit zasedání zastupitelstva a pokud se jim nezdají správné postupy, tak mohou podat podnět na kontrolu. Dále je tu dozor, který kontroluje veřejnou správu (Ochrana, Pavel, Vítek a kolektiv 2010, str. 41).

5.1 Občané

Občany obce jsou všechny fyzické osoby se státním občanství ČR a musí mít hlášený trvalý pobyt v obci (Sedláček, 2015).

Občané obce starší 18 let mají **právo**:

- volit a být voleni do zastupitelstva obce,
- hlasovat v místním referendu a svolat ho,
- vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce,
- vyjadřovat se k návrhu rozpočtu a k závěrečnému účtu obce,
- nahlížet do rozpočtu obce a do jejího závěrečného účtu,
- požadovat projednání určité záležitosti v samostatné působnosti obce a podávat podněty (Sedláček, 2015).

5.2 Dozor

Dozor nad územními samosprávnými celky představuje zvláštní druh kontroly veřejné správy státem v oblasti samosprávy, ale i výkonu státní správy. Procesem, kdy stát přeneše část svých kompetencí na subjekt odlišný od státu (např. územní samosprávy). Z toho zcela logicky vyplývá také zájem státu zpětně kontrolovat výkon přenesených pravomocí a jednou z možností je právě proces dozoru (Lipertová, 2023?).

Dozor nad výkonem samostatné i přenesené působnosti vykonávají věcně příslušná ministerstva a jiné věcně příslušné správní úřady. Je prováděn tak, aby nedošlo k omezování samostatné působnosti a rozhodovací pravomoci a nedocházelo k nezákonnému zásahu státu do jejich činnosti. Pokud se týká obcí, mohou do samostatné působnosti zasahovat jen, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem. Výkon přenesené působnosti v zásadě podléhá režimu služebního dohledu a instančního dozoru v rámci systému státní správy (Lipertová, 2023?).

6 Finanční analýza

Finanční analýza je jednorázový nebo průběžný metodický proces k vyhodnocení podniku, projektů nebo určitých aktivit s cílem zjistit finanční zdraví, výnosnost, solventnost a celkový stav dané jednotky (Růžková 2021, str. 23).

Finanční výkazy jako vstup:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- přehled o peněžních tocích (Cash flow),
- výkaz o změnách vlastního kapitálu často nepotřebujeme (Růžková 2021, str. 23).

K získání kvalitní analýzy je zapotřebí, alespoň pětiletá historie podniku. Pokud jsou k dispozici dostaneme výkazy z více předchozích let, může být proveden vertikální i horizontální analýza.

Data lze analyzovat několika způsoby:

- vertikální analýza (poměrově analyzujeme),
- horizontální analýza – (po obdobích, trendech),
- analýza poměrových ukazatelů,
- analýza pracovního kapitálu,
- analýzy likvidity,
- analýza zadluženosti (Zedníček, 2023).

6.1 Finanční analýza obcí

Veřejný sektor má důležitou roli v ekonomickém rozvoji regionů. Velikost obecního rozpočtu závisí na počtu obyvatel, ale také na skladbě majetku a jeho kvalitě. Analýza napomáhá optimalizovat vztahy obce k dalším subjektům. Kvalitní finanční analýza pomáhá k racionálnímu rozhodování (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 307).

Obec je zodpovědná za socioekonomický rozvoj svého území a také uspokojení potřeb svých občanů. Kvalita hospodaření má vliv na hospodářský a sociální rozvoj celé ČR. V průběhu let byla testována finanční a majetková metoda. Dvě nejvíce používané metody v ČR: metoda FAMA a strategická analýza a plánování (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 308).

Další metody hodnocení obce:

- určování bonity obcí,
- finanční analýza společnosti Urban Research (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 338-342).

6.1.1 Metoda FAMA

Vznikla úpravou klasické finanční analýzy, kterou poskytli francouzští odborníci, ale byla rozšířená o ukazatel majetku. Při testování metody v praxi se zjistilo, že vychází pouze z číselných hodnot rozpočtu a majetek neumožňuje zjistit případné zdroje, plány do budoucna atd. (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 308-320).

Metoda tedy byla přepracovaná. Jedná se o dynamický systém, který reaguje na změny v potřebách obce nebo také legislativu. Metoda sleduje stav majetku a jeho očekávaný vývoj, očekávané příjmy a výdaje, plánování investic a případně i stav. Také dokáže sledovat vývoj zadluženosti a další činnosti a ukazatelé týkající se obce. Metoda FAMA si klade větší důraz na širší a komplexnější pojetí sociálně-ekonomického rozvoje než ostatní finanční analýzy (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 308-320).

Základní ukazatelé FAMA:

- demografické ukazatelé obce,
- vývoj majetku obce,
- vývoj příjmů a výdajů obce,
- zadlužení obce,
- investiční program obce,
- plány prodeje majetku obce (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 325).

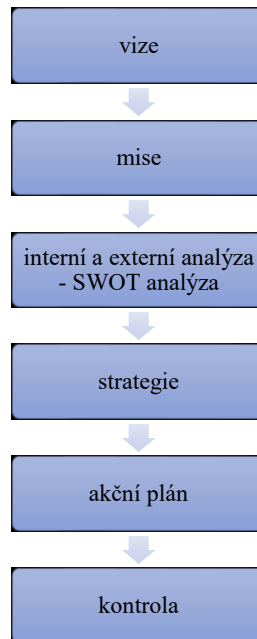
6.1.2 Strategická analýza a plánování

Logický řetězec je východiskem pro řadu metod. V ČR nejvyužívanější metoda. Strategická analýza a plánování je základem metody FAMA. Analýza určuje, jakým směrem se bude organizace směřovat. Pokud je zvolena tato metoda musí být splněné klíčové zásady:

- formulace problému,
- dlouhodobost výhledu,
- porozumění změny,
- interaktivita, participace,
- zákaz pokusů o předpovědi,

- porozumění strategického prostředí,
- vytváření varietních scénářů budoucnosti,
- minimalizace nejistoty,
- adaptace na změny prostředí,
- průběžné ověřování a průzkumu (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 316-317).

Etapy strategické analýzy a plánování

Obrázek 7: Etapy strategické analýzy a plánování

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 317)

Vize znázorňuje pohled do budoucnosti a stanovuje hlavní cíle rozvoje. **Mise** se soustředí na formulování prostředků a cest k dosažení mise. **Externí analýza** se zaměřuje na klíčové, pozitivní, negativní faktory, kterými vnější prostřední ovlivňuje analyzovaný subjekt. **Interní analýza** se oproti externí a. se snaží identifikovat lidské, finanční, materiální a další zdroje obce. **SWOT analýza** rozebírá silné, slabé stránky, příležitosti, ohrožení, které spojuje dále s interní analýzou a následně umístí do scénářů externí analýzy. **Strategie** je souhrn dlouhodobě pojatých aktivit, které si orgán musí stanovit pro realizaci cílů. **Kontrola** se skládá ze dvou aktivit pozorování a kontroly. **Pozorování** je činnost, která pracuje s pravděpodobnostmi, snaží hledat náznaky změn a výkyvů. **Kontrola** opakující se sledování známých příznaků. (Peková, Jetmar, Toth 2019, str. 317-319).

6.1.3 Monitoring obcí

Monitoring hospodaření obcí je důležitým nástrojem pro sledování finanční stability a správy veřejných prostředků na úrovni obcí v České republice. Tento systém, prováděný Ministerstvem financí, využívá soustavu informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). Cílem SIMU je vést obce k obezřetnějšímu hospodaření se svěřenými veřejnými prostředky a identifikovat přednosti a problémy, které mohou vést k řešení a formování podnikové strategie (Ministerstvo Financí ČR, 2024).

Tři základní indikátory, které vyhodnotí obec (více o indikátorech viz. kapitola 7. Vybrané indikátory):

- podíl cizích zdrojů a celkových aktiv,
- dluhové služby celkem,
- celková likvidita.

Lze použít i další indikátory, které jsou užívány jako doplňkové (Ministerstvo Financí ČR, 2024).

Ze strany Ministerstva financí ČR je doporučeno, aby některé ukazatele využívali i ministerstva, státní fondy... Monitoring je důležitý nástroj pro udržitelný rozvoj místních samospráv (Ministerstvo Financí ČR, 2024).

7 Vybrané indikátory

System měření a hodnocení, je-li správně nadefinovaný je schopen upozornit na aktuální silná a slabá místa a dlouhodobé nedostatky veřejné správy. Následně na ně může upozornit a stimulovat ke zlepšení. Vhodným výběrem indikátorů může systém měření a hodnocení také stimulovat žádoucí chování veřejné správy a inspirovat ji.

7.1 Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv:

Ukazatel vyjadřuje míru krytí závazků celkovým majetkem (celkovými aktivy). Jeden ze stěžejních ukazatelů zahrnutých v Monitoringu hospodaření obcí MF ČR (hodnota by neměla v tomto monitoringu přesáhnout 25 %). Hodnota ukazatele je vyjádřena v procentech.

Hodnotící škála:

$10 \geq CZCA \geq 0$ – Nízký podíl cizích zdrojů na celkových aktivech obce. Riziko z pohledu dlouhodobé i krátkodobé finanční stability je minimální.

$25 \geq CZCA \geq 10$ – Významný podíl cizích zdrojů na celkových aktivech obce. Obec by měla obezřetně přistupovat především ke zvyšování svého dalšího zadlužení.

$CZCA > 25$ – Vysoký podíl cizích zdrojů na celkových aktivech obce, který může představovat vysoké riziko z hlediska krátkodobé i dlouhodobé finanční stability. Za předpokladu neexistence úspor z minulých let by obec neměla využívat další krátkodobé ani dlouhodobé úvěrové finanční prostředky (Slezská univerzita, 2023?).

Výpočet:

$$CZCA = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celková aktivita (brutto)}} \quad (1)$$

7.2 Dluhová služba celkem:

Ukazatel vyjadřuje míru krytí všech plateb představujících splátky dluhu (jistiny) a úroků konsolidovanými příjmy v daném roce. Je součástí ukazatelů zahrnutých v Monitoringu hospodaření obcí MF ČR (hodnota by neměla v tomto monitoringu přesáhnout 30 %). Hodnota ukazatele vyjádřena v procentech.

Hodnotící škála:

$DSC \leq 20$ – Nízký podíl dluhové služby na celkových konsolidovaných příjmech municipality.

Riziko z pohledu dlouhodobé i krátkodobé finanční stability je minimální.

$30 \geq DSC > 20$ - Významný podíl dluhové služby na celkových konsolidovaných příjmech municipality. Obec by měla obezřetně přistupovat především ke zvyšování svého dalšího zadlužení.

$DSC > 30$ – Vysoký podíl dluhové služby na celkových konsolidovaných příjmech obce, který může představovat vysoké riziko z hlediska krátkodobé i dlouhodobé finanční stability.

Za předpokladu neexistence významnějších úspor z minulých let by obec neměla využívat další krátkodobé ani dlouhodobé úvěrové finanční prostředky (Slezská univerzita, 2023?).

Výpočet:

$$DSC = \frac{\text{Dluhová služba}}{\text{Celkové konsolidované příjmy}} \quad (2)$$

7.3 Celková likvidita

Ukazatel vyjadřuje schopnost municipality dostát svým krátkodobým závazkům ze svých likvidních zdrojů. Je součástí ukazatelů zahrnutých v Monitoringu hospodaření obcí MF ČR (hodnota by neměla v tomto monitoringu být nižší než 1). Hodnota ukazatele je vyjádřena v absolutních číslech

Hodnotící škála:

- $CL \leq 1$ – Velmi nízká celková likvidita obce. Nízká schopnost municipality dostát svým krátkodobým závazkům může představovat vysoké riziko z hlediska krátkodobé i dlouhodobé finanční stability.
- $5 \geq CL > 1$ Celkovou likviditu obce lze považovat za přiměřenou. Municipality by neměla mít problém plnit své krátkodobé závazky za předpokladu, že nedojde k výraznému nárůstu krátkodobých závazků.
- $CL > 5$ – Municipality je vysoce likvidní, neexistuje tudíž riziko v podobě neschopnosti dostát svým krátkodobým závazkům. Z pohledu dlouhodobé i krátkodobé finanční stability je riziko minimální (Slezská univerzita, 2023?).

Výpočet:

$$CL = \frac{\text{Oběžná aktivita}}{\text{Krátkodobé závazky}} \quad (3)$$

8 Analýza finančního zdraví obcí na základě stanovených indikátorů

Praktická část bakalářské práce se zabývá případovou finanční analýzou dvou vybraných obcí. Po uvedení cíle a metodiky, následuje představení obce, na které budou aplikovány vybrané indikátory. Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit, zda jsou obce soběstačné a zda jsou schopny platit své závazky.

8.1 Cíle a metodika výzkumu

Jak je již výše uvedeno, tato práce se zabývá případovou studií vybraných obcí. U vybraných malých obcí budou rozebrány jejich příjmové a výdajové stránky rozpočtu. Jedna obec má podnikatelskou činnost a druhá ne. Dále budou vypočítány zvolené indikátory za období 2018-2022. Všechna data jsou čerpána z webových stránek Monitoru státní pokladna, kde je vše podrobně a přehledně zpracováno. Jako další zdroje ke zpracování analýzy budou použity stránky obcí. Obce mají povinnost zveřejňovat důležité dokumenty na úřední desku. V dnešní internetové době má skoro každá obec své webové stránky, kde spravuje i elektronickou úřední desku nebo využívá ověřené aplikace pro informování občanů prostřednictvím elektronické komunikace.

Zvolené indikátory odpoví na výzkumné otázky:

- Kolik má podíl cizích zdrojů a celkových aktiv?
- Kolik má dluhové služby celkem?
- Kolik má celková likvidita?

Pro zodpovězení otázek bude zvolena komparace ze získaných vypočítaných výsledků obcí. Pokud má obec podnikatelskou činnost, tak se může posoudit, zda je více soběstačná a méně zadlužená či naopak. Komparace umí nejlépe porovnat dva a více subjektů, u který je vidět minimální podobnost a rozdílnost. Výše v kapitole 6. Finanční analýza je uvedená metoda monitoring obcí, která spočívá v analyzování obcí dle indikátorů Ministerstva financí ČR. Metoda monitoring obcí bude zvolena a následně dle indikátorů budou vypočítány a zhodnoceny. Dále jsou zmiňovány i jiné metody např. metoda FAMA, která by nebyla vhodná pro zjištění cíle bakalářské práce. Jiné metody na základě stanoveného cíle nejsou také vhodné.

9 Vybrané obce

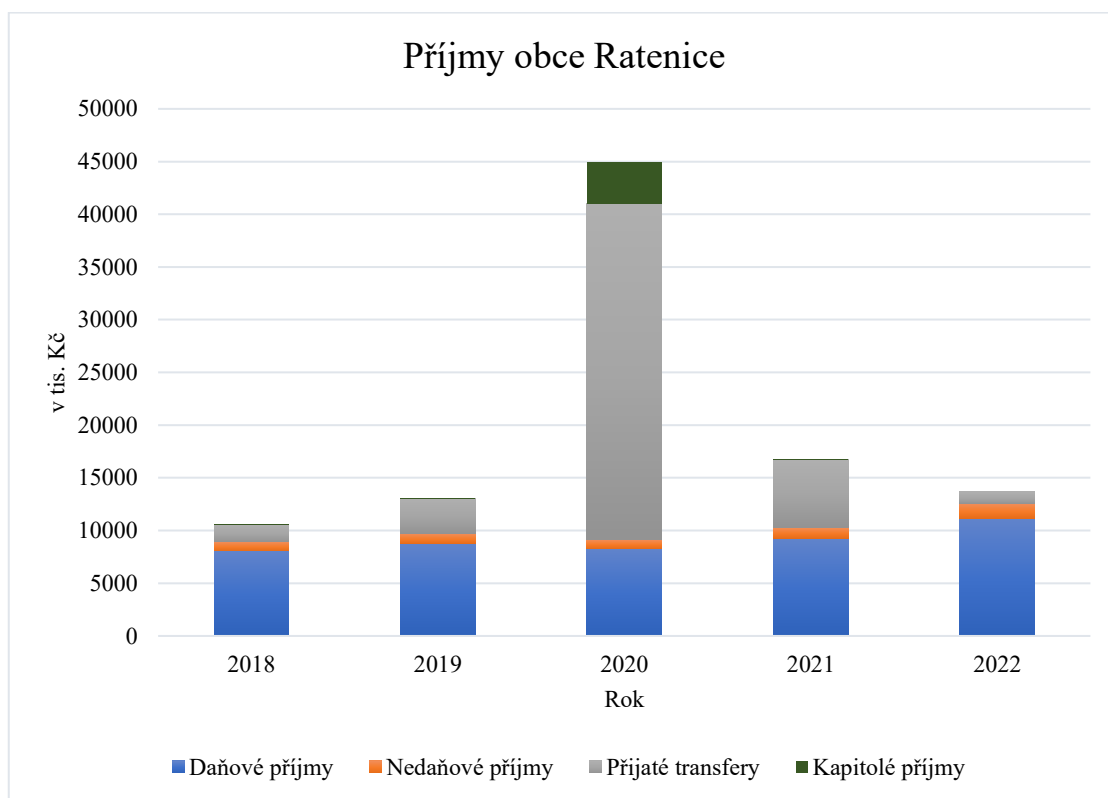
Analýza se bude zabývat dvěma obcemi. První obec je obec Ratenice, která je malá samostatná obec bez podnikatelské činnosti. Druhá obec je obec Radim, která je také malá samostatná obec s tím rozdílem, že má podnikatelskou činnost, ze které má velký příjem do obecního rozpočtu. Obě obce budou mít popsané příjmy a výdaje, a dále budou z Monitoru státní pokladna vybraná data aplikována do indikátoru a zhodnocena dle daných škál, zda mají finanční stabilitu.

9.1 Ratenice

Ratenice je samostatná obec od doby 1848, kdy se odpojily od Cerhenického panství. Obec se nachází ve Středočeském kraji v okrese Kolín, přibližně 16 km od Kolína. Ratenice leží v polabské nížině cca jeden kilometr od města Pečky, lze se mezi sebou dopravit po cyklostezce, kterou vytvořily obce při vzájemné spolupráci. Další sousedící obce jsou obec Vrbová Lhota a městys Cerhenice. Obec není obcí s rozšířenou působností ani s pověřeným OÚ (Obec Ratenice, 2024).

V obci se nachází železniční zkušební okruh Výzkumného ústavu železničního. Bohužel veškeré přínosy z okruhu si rozdělují obce Velim a Cerhenice. Počet obyvatel je 643 a katastrální území má rozlohu 4,73 km². Ratenice jsou malou obcí, kde najdeme mateřskou školu, malý obchod, místní pohostinství, dětské hřiště, SDH Ratenice a fotbalové hřiště. Kvůli nízké účasti obyvatelstva ve fotbalovém týmu obce Ratenice, upadl zájem i o využívání fotbalového hřiště, které je v současnosti zcela nevyužívané. V obci se také nachází novobarokní kostel sv. Jakuba Většího ze 13. století. Nově je v obci přivedena přípojka pitné vody a opravena silniční komunikace. Obec se snaží o ekologický přístup, například tříděním baterií, které má dvojí pozitivní dopad – minimalizuje zátěž pro přírodu a zároveň umožňuje recyklaci surovin (Obec Ratenice, 2024).

Příjmová stránka obce

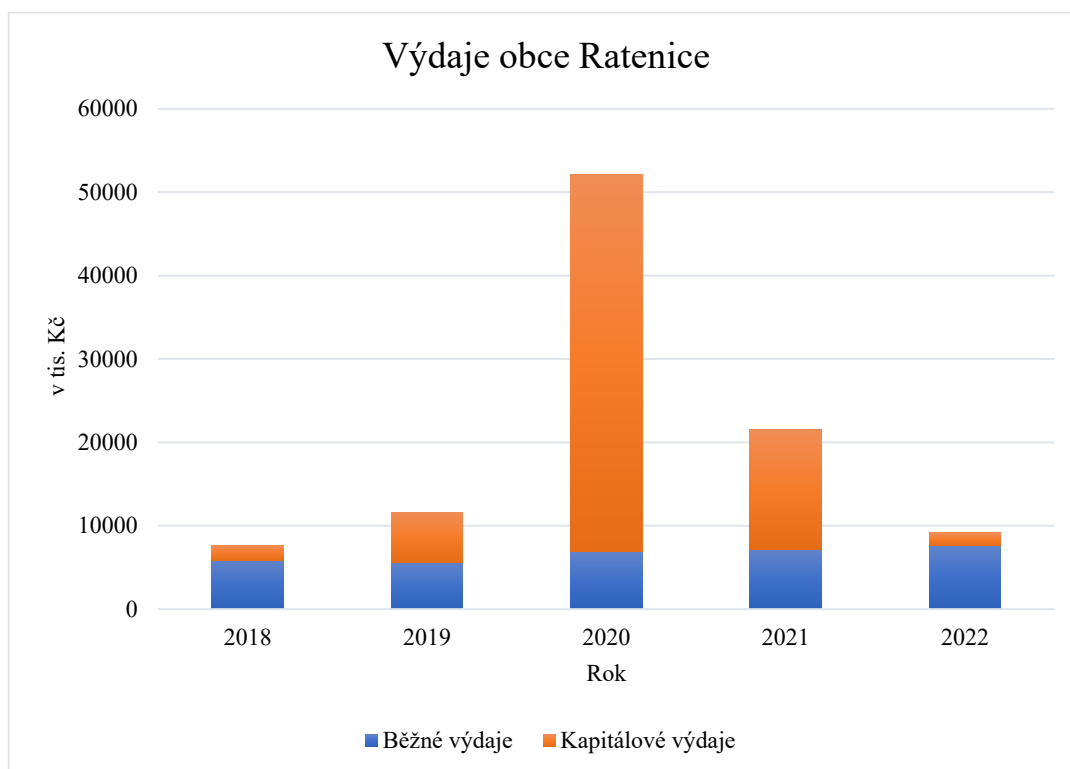

Obrázek 8: Graf vývoje příjmů obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Graf zobrazuje příjmy obce v letech 2018-2022. Obec měla příjmy v rozmezí od 10 do 44 milionů korun. Daňové příjmy nevykazují velké změny, a to přes události, jako je například zrušení superhrubé mzdy. Stálé příjmy pocházejí z příjmů fyzických osob, právnických subjektů a také daní z nemovitostí. Výrazný výkyv lze pozorovat v roce 2020, kdy došlo k nárůstu příjmu z přijatých transferů. Obec se rozhodla vybudovat přípojku vody z vedlejší obce Cerhenice. Druhý významný moment nastal také v roce 2020, kdy došlo k velkému nárůstu kapitálových příjmů.

Výdajová stránka obce

Obrázek 9: Graf vývoje výdajů obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Graf zobrazuje výdaje obce Ratenice v letech 2018-2022. Obec měla výdaje v rozmezí od 7 do 52 milionů korun. Běžné výdaje obce nemají velké výkyvy a drží se od 5 do 7 milionů korun. Výrazný nárůst je zaznamenán v roce 2020, kdy došlo k přivedení pitné vody a opravě pozemní komunikace. V roce 2021 pokračovala obec v realizaci. Při pohledu na graf lze vidět, že v roce 2020 přesahují výdaje 50 milionů, ale obec měla příjem pouze 44 milionů korun. Závěrečný účet obce byl tedy na konci roku schodkový. V roce 2021 byl účet také schodkový a v roce 2022 byl přebytkový.

9.2 Radim

Obec Radim se nachází 18 km západně od okresního města Kolína ve Středočeském kraji, 2 km od města Pečky. Ve vzdálenosti 15 km směrem od Radimi leží lázeňské město Poděbrady a 10 km jižně od obce se nachází starobylé město Kouřim. Není obcí s rozšířenou působností ani pověřeným OÚ. K trvalému pobytu je zde přihlášeno 1225 osob (Obec Radim, 2024).

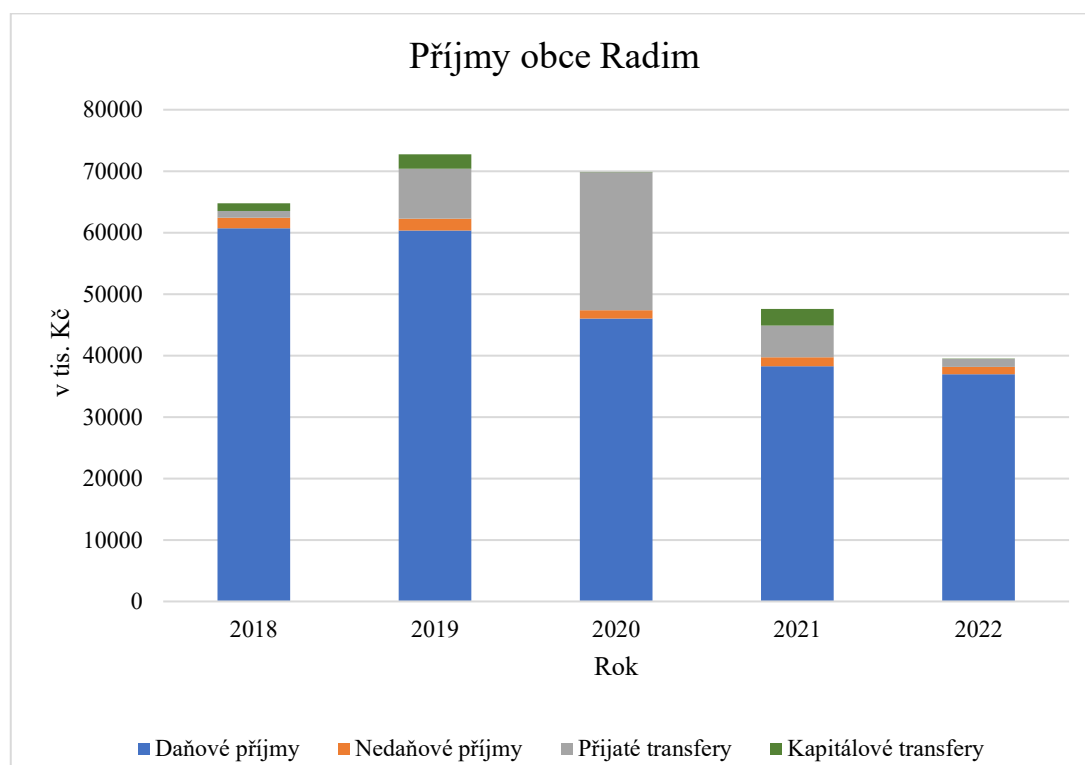
Obec Radim je majitelem a provozovatelem skládky komunálního odpadu. V obci je zaveden plyn, vybudován vodovod a přivaděč pitné vody, položena kanalizace a postavena čistírna odpadních vod (Obec Radim, 2024).

Dále v obci je pošta, lékařské zdravotní středisko, kadeřnictví, kosmetické služby, knihovna, restaurace se sálem a vinárnou. Možnost nákupu nabízejí občanům dva obchody se smíšeným zbožím. V obci je mateřská škola a 1. stupeň základní školy, pro druhý stupeň spolupracuje se základní školou Pečky. Sportovní vyžití občanů umožňuje sportovní areál TJ Viktorie Radim, která organizuje fotbal, stolní tenis, ZRTV, šipky. K obci Radim patří také osada ležící v malebném údolí zvaná Chroustov, kde stojí bývalý vodní mlýn, známý v širokém okolí (Obec Radim, 2024).

V katastru nemovitostí obce se nachází 3 chráněná přírodní území:

- Přírodní památka Lom u Radimi,
- Přírodní rezervace Stráň u Chroustova,
- Přírodní rezervace Stráně u Splavu (Obec Radim, 2024).

Příjmová stránka obce

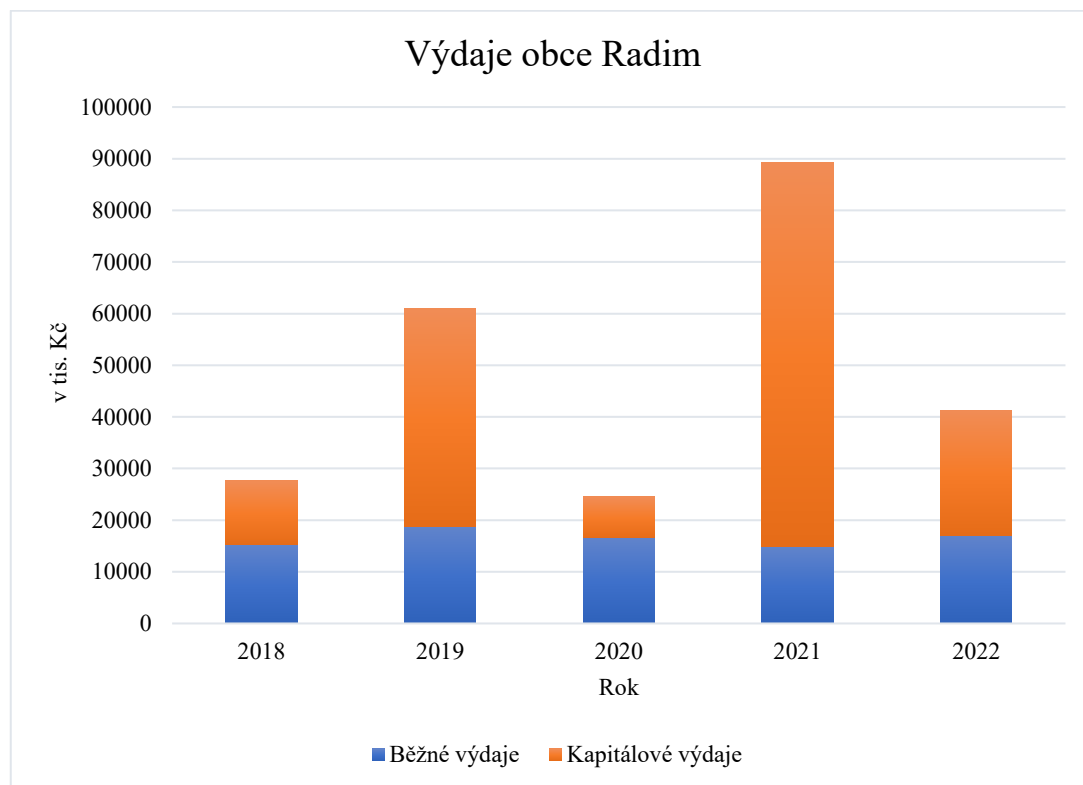
Obrázek 10: Graf vývoje příjmů obce Radim za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Graf zobrazuje příjmy obce Radim za období 2018-2022 a jejich rozmezí je od 1 do 60 milionů korun. Největší příliv peněz do obecního rozpočtu tvoří daňové příjmy. Zvláště významnou položkou daňového příjmu jsou poplatky za ukládání odpadu. Obec Radim vlastní jednu

z největších skládek odpadu v okrese Kolín, což je výhodou pro obecní rozpočet i pro občany, kteří mají svoz odpadu za sníženou cenu oproti jiným obcím. V roce 2020 lze pozorovat trend, kdy přijaté transfery jsou vyšší než v ostatních letech.

Výdajová stránka obce

Obrázek 11: Graf vývoje výdajů obce Radim za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Graf zobrazuje výdaje obce Radim za období 2018-2022. Běžné výdaje obce nemají velké výkyvy a nepřesahují hranici 20 milionů korun. Největším výdajem v běžných výdajích je nákup vody, energie, služeb a platy zaměstnanců. Zatímco běžné výdaje jsou do jisté míry stejné, kapitálové výdaje v roce 2019 a 2021 jsou značně vyšší. Obec v obou letech nakupovala pozemky, stroje a dále finanční prostředky použila na výstavbu nových budov. Výdaje, které obec investovala do stavby by se měly v následujících letech vrátit.

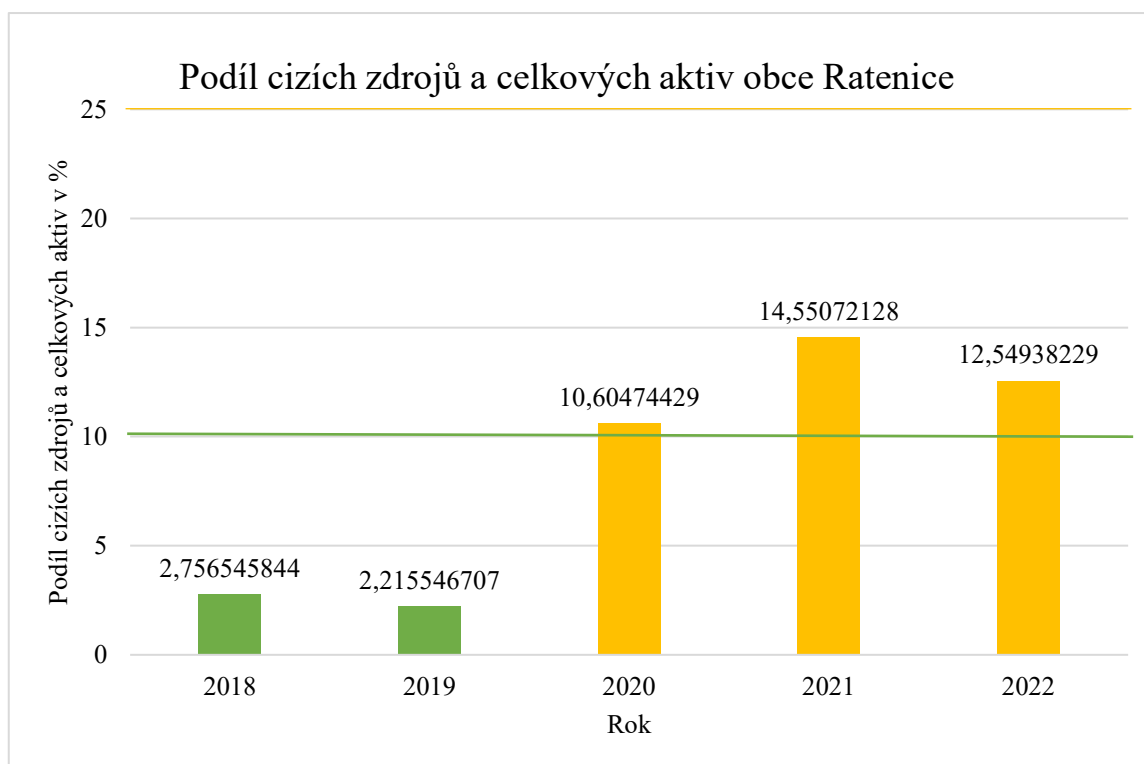

10 Analýza z vybraných indikátorů

Hlavní část této práce se zaměřuje na analýzu indikátorů. Budou zvoleny indikátory dle Ministerstva vnitra ČR. Funkce indikátoru je vysvětlena v kapitole 7. Vybrané indikátory. Celkem jsou zvoleny tři indikátory, které nakonec odhalí, zda je finanční zdraví obce v pořádku nebo zda se schyluje k negativním číslům.

10.1 Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv

Indikátor se počítá jako celkový podíl cizích zdrojů dělený celkovými aktivy. Zelená hranice znázorňuje nízký podíl cizích zdrojů na celkových aktivech, zatímco oranžová hranice ukazuje významný podíl cizích zdrojů. Může existovat také červená hranice, která signalizuje vysoký podíl na celkových aktivech. Pokud je překročena červená hranice, obec není schopna splácet své závazky a dlouhodobě by měl zasáhnout nadřízený orgán. Následující data jsou z vypočítaného vzorce (1).

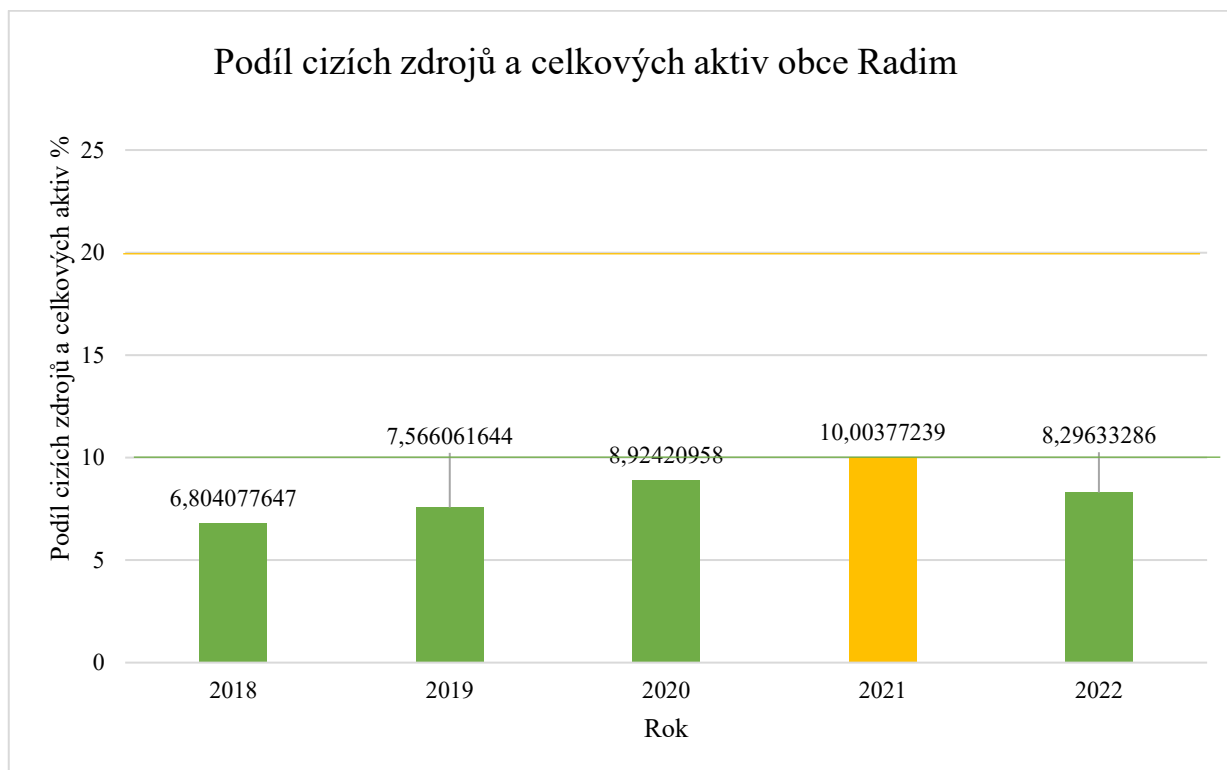

Obrázek 12: Graf podíl cizích zdrojů a celkových aktiv obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Graf zobrazuje podíl cizích zdrojů obce v letech 2018–2019. Obec měla velmi nízký podíl cizích zdrojů, konkrétně 2,2–2,7 %, což znamená, že byla v zelených číslech a nepřibližovala se k oranžové hranici. V letech 2020–2022 se podíl cizích zdrojů zvýšil, což zvyšuje riziko

dlouhodobé zadluženosti. Nicméně stále je pod hranicí 25 %, což je vysoký podíl, ale obec má stále značnou rezervu. V roce 2022 je podíl nižší než v roce 2021, a obec směřuje k cíli snížit cizí zdroje.

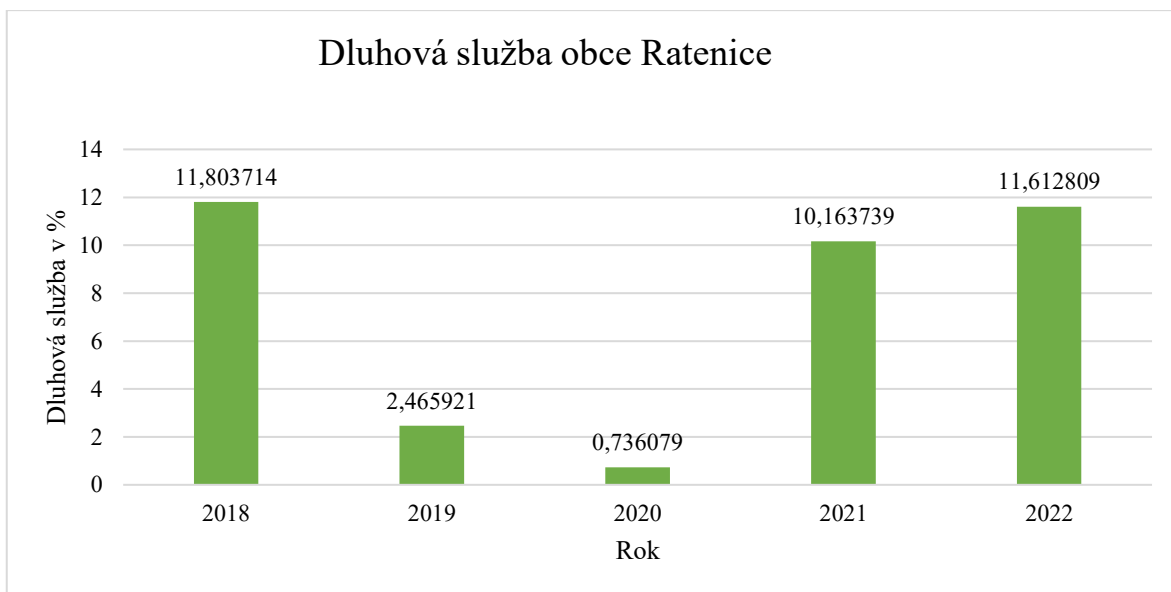
Obrázek 13: Graf podílů cizích zdrojů a celkových aktiv obce Radim za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Obec Radim je velmi soběstačná. Za roky 2018-2022 se drží do hladiny 10 %. V roce 2021 překročila 10 % o 0,00377239. Obec má vysoké příjmy ze své samostatné činnosti, a tak nepotřebuje cizí zdroje.

10.2 Dluhová služba celkem

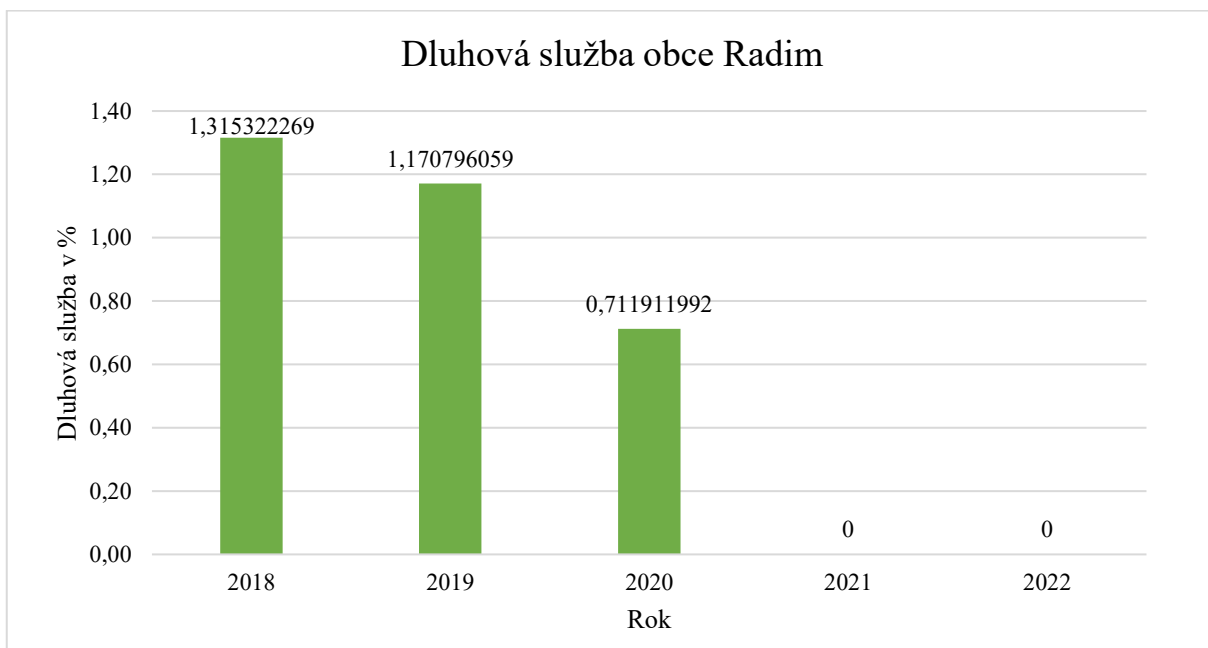
Ukazatel vyjadřuje míru krytí všech plateb, které jsou splátky dluhů a úroků konsolidovanými příjmy v daném roce. Výpočet zobrazuje finanční stabilitu. Jestliže výpočet vyjde menší než 20 % je riziko minimální. V grafu je minimální riziko označeno zelenou barvou. Pokud je v hodnotící škále mezi 30-20 %, obec by měla začít přemýšlet, jak bude přistupovat ke zvyšování svého zadlužení. Vysoké riziko je nad 30 %, obec má vysoký podíl dluhové služby na konsolidovaných příjmech, a tedy vychází dlouhodobá i krátkodobá finanční nestabilita. Následující grafy vychází z následujícího vzorce (2), který používá k dosažení výsledku hodnoty dluhová služba děleno celkové konsolidované příjmy.

Obrázek 14: Graf dluhové služby obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Obec Ratenice v indikátoru dluhová služba je pouze v zelených číslech. V letech 2019-2020 měla velmi nízký podíl, ale stále v letech 2021-2022 se nepřibližuje 20 %. Obec realizovala přípojku na pitnou vodu, a cizí prostředky do obecního rozpočtu byly potřeba.

Obrázek 15: Graf dluhové služby obce Radim za období 2018-2022 v tis. Kč

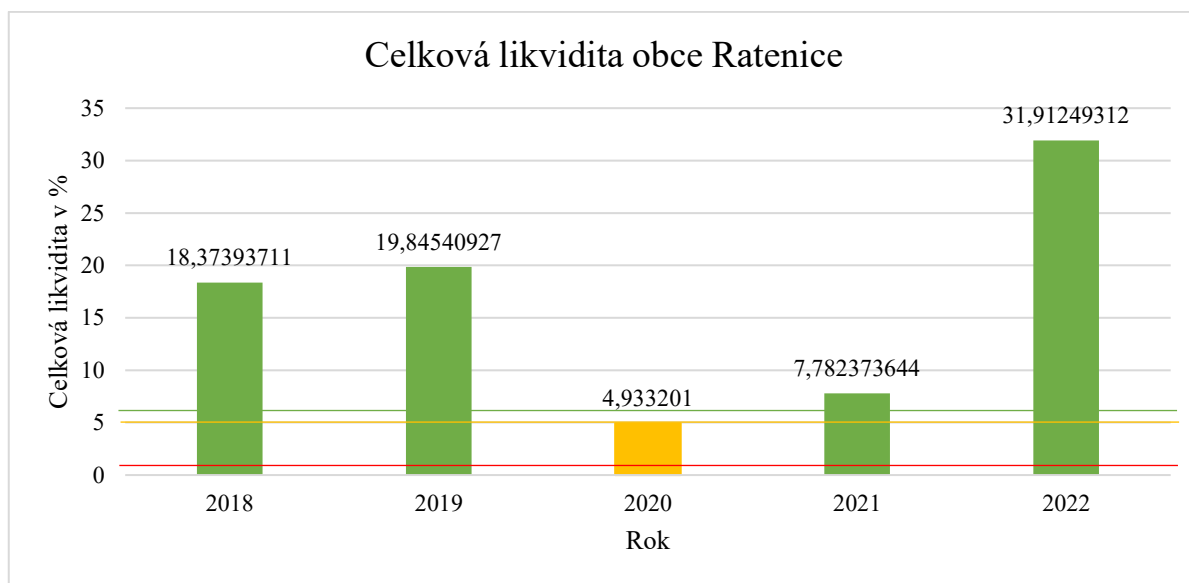
Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Obec Radim se zdá být ve velmi dobré finanční situaci. V letech 2018-2020 má velmi nízký podíl dluhové služby, kolem 1,5 %. A co je zajímavé, v letech 2021-2022 má dokonce 0 %

dluhové služby. Obec Radim získává značné prostředky z provozování skládky komunálního odpadu.

10.3 Celková likvidita

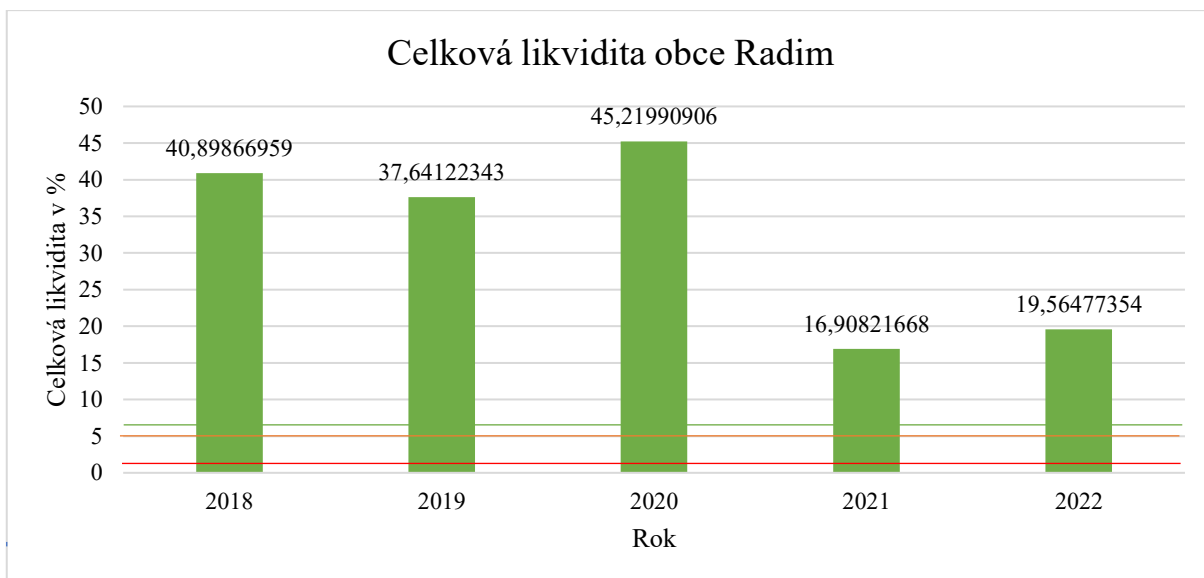
Indikátor zobrazuje schopnost samosprávného celku dostat svých krátkodobých závazků ze svých likviditních zdrojů. Pokud vypočítaná absolutní hodnota ukazuje menší než 1 znamená to, že obec má nízkou likviditu a není schopen dostát svým krátkodobým závazkům a dlouhodobé stability. Graf tuto hodnotu znázorňuje červeně. Další vypočítané absolutní hodnoty se mohou pohybovat v rozmezí od 1 do 5 lze to považovat za hodnotu přiměřenou. V grafu znázorněno oranžově. Nejlepší pro obec je mít absolutní hodnotu nad 5. Pro obec neexistuje riziko v podobě neschopnosti dostát svým krátkodobým závazkům a v podobě finanční stability je riziko minimální. Graf tuto hodnotu znázorňuje zeleně. Následující grafy vychází z vypočítaného vzorce (3), který se počítá z hodnot oběžná aktiva děleno krátkodobé závazky.

Obrázek 16: Graf celkové likvidity obce Ratenice za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Obec Radim je schopná dostát svých krátkodobých závazků a je stabilní. V roce 2020 měla velký skok z 19 na 4,9, ale obec řádně zakročila a začala stoupat, a tak se s náskokem dostala do zeleného pásma.

Obrázek 17: Graf celkové likvidity Radim za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Obec Radim je velmi likviditní a nemá problém plnit své krátkodobé závazky. Větší propad je znázorněn z roku 2020 na 2021 ale stále obec je v zeleném pásmu. Obec nezaznamenává riziko, a tak je krátkodobě a dlouhodobě stabilní.

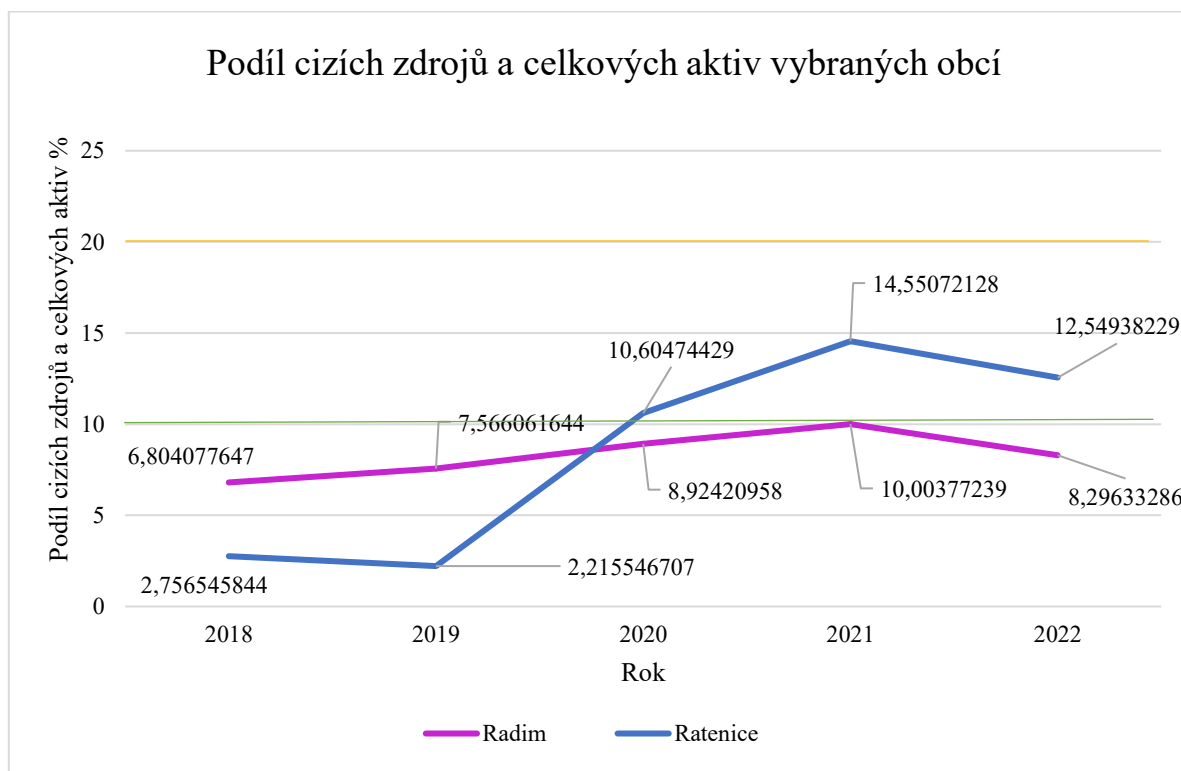
11 Shrnutí

Cílem bakalářské práce bylo vybrat obce a následně analyzovat jejich finanční zdraví podle indikátorů Ministerstva financí ČR. Vybrané obce Ratenice a Radim byly popsány a zhodnoceny na základě příjmu a výdajů za období 2018-2022. Data z Monitoru státní pokladna byly podkladem pro vypočítání indikátorů:

- podíl cizích zdrojů a celkových aktiv,
- dluhové služby celkem,
- celková likvidita.

Výstupem bylo jejich finanční zdraví. Výše uvedená analýza slouží k zodpovězení výzkumných otázek bakalářské práce:

1. Kolik má podíl cizích zdrojů a celkových aktiv?

Obrázek 18: Graf podíl cizích zdrojů a celkových aktiv vybraných obcí za období 2018-2022 v tis. Kč

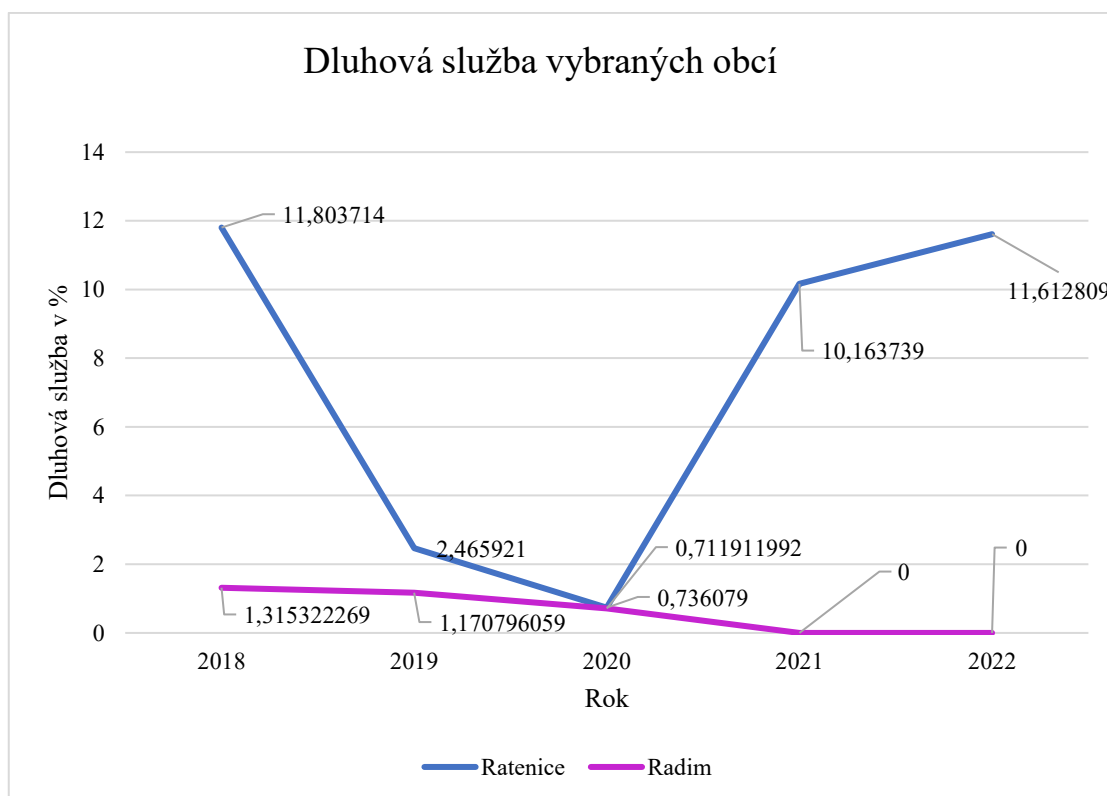
Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Graf ukazuje dvě vybrané obce, na které je aplikován indikátor podíl cizích zdrojů a celkových. Obec Radim se drží v zeleném pásmu a má nízký podíl cizích zdrojů. Naopak obec Ratenice počítuje velké výkyvy v podílu cizích zdrojů. Od roku 2018 stoupli z 2,7 % na 14,5 %,

ale v roce 2022 je lehký pokles. Obec Radim je finančně stabilní, zatímco obec Ratenice by měla začít podstupovat kroky ke zlepšení. Není potřeba, aby nadřízený orgán zasahoval.

Odpověď na výzkumnou otázku 1.: Obec Radim se pohybuje ve škále do 10 % podílu cizích zdrojů a celkových aktiv. Riziko z pohledu dlouhodobé a krátkodobé finanční stability je minimální. Naopak obec Ratenice pociťuje větší skoky. Od roku 2020 do roku 2022 se pohybuje ve škále od 10 % do 20 %, což značí, že má významný podíl cizích zdrojů. Obec Ratenice by měla přistupovat s větší pozorností k dalšímu zadlužení.

2. Kolik má dluhové služby celkem?

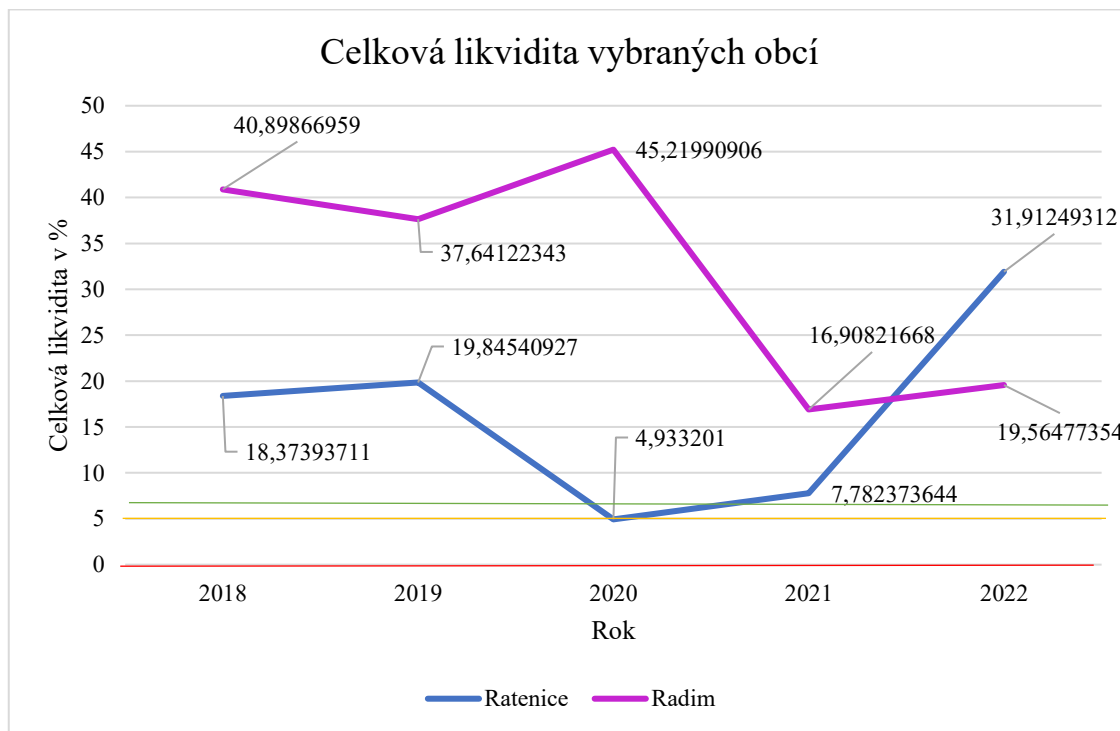
Obrázek 19: Graf dluhové služby vybraných obcí za období 2018-2022 v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Obec Radim je velmi soběstačná. Ukazatel dluhová služba ukazuje, že obec měla v roce 2018 pouhých 1,3 %, a v roce 2019 dokonce 1,1 %. Následující roky se podíl dluhové služby vyrovnal na 0 %. Obec Radim je tedy krátkodobě i dlouhodobě finančně stabilní. Naopak obec Ratenice má značné výkyvy. V roce 2018 opravovala silniční komunikaci, což způsobilo nárůst podílu cizích zdrojů na 11,5 %. V roce 2021 se rozhodla vybudovat přípojku na pitnou vodu ze sousední obce Cerhenice, protože trpěla velkým suchem a studny občanů byly bez vody. I přes tyto výkyvy obec Ratenice stále nepřesahuje hranici 20 %, a proto je také finančně stabilní.

Odpořed' na v'yzkumnou ot'azku ř. 2.: Obec Ratenice m'á rostoucí a klesající křivku v grafu, ale dluhová služba obce se stále pohybuje ve škále do 20 %. Obec má tedy nízký podíl dluhové služby a je krátkodobě a finančně stabilní. Druhá analyzovaná obec Radim má ukázkovou dluhovou službu. Za období 2018-2020 má dluhovou službu průměrných 1,5 %, a následující roky 0. Obec nemá žádnou dluhovou službu a je krátkodobě a dlouhodobě stabilní.

3. Kolik má celková likvidita?

Obrázek 20: Graf celkové likvidity vybraných obcí za období 2018-2022 v tis. Kč
Zdroj: Vlastní zpracování dle (Monitor státní pokladna, 2024)

Obec Radim jednoznačně nemá problém s celkovou likviditou. Obec zaznamenala od roku 2020 velký pokles, ale stále je krátkodobě a dlouhodobě stabilní. Obec Ratenice je také nad zeleným pásmem. V roce 2020 měla velký pokles do pásma oranžového, kterou stále lze považovat za přiměřenou celkovou likviditu, pokud celek by neměl problém plnit své krátkodobé závazky. Od roku 2021 si obec výrazně polepřila a stoupla z 7,7 na 31,9.

Odpořed' na v'yzkumnou ot'azku ř. 3.: Obec Radim se pohybuje nad škálo 5. Obec je vysoce likviditní a neexistuje riziko neschopnosti dostát svých krátkodobých rizik Obec Ratenice měla v roce 2020 pokles a byla ve škále 1-5. Jeden rok tedy měla likviditu přiměřenou a v následujících letech se polepřila a je vysoce likviditní. Obec Ratenice je tedy dlouhodobě a krátkodobě stabilní.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat finanční zdraví na základě stanovených indikátorů Ministerstva financí ČR. Analýza se prováděla na základě třech indikátorů: podíl cizích zdrojů a celkových aktiv, dluhové služby celkem a celková likvidita.

Teoretická část práce byla rozdělena do sedmi částí. První až pátá kapitola se zabývá uvedením veřejné správy a následně samosprávným celkem. Šestá kapitola se zabývá možnými analýzami obcí, které lze aplikovat, a také jaké jsou nejpoužívanější v ČR. Sedmá kapitola popisuje indikátory, které jsou aplikovány v praktické části. Na konci této kapitoly by měl mít čtenář lehké základy o samosprávném celku, jeho funkci a ponětí o finanční analýze obce.

Praktická část bakalářské práce je rozdělena do zbývajících čtyř kapitol. V osmé kapitole je stanoven cíl a potřebné výzkumné otázky. V deváté kapitole jsou vybrané dvě malé samostatné obce Ratenice a Radim. Obce je popsány a následně je rozebrán jejich obecní rozpočet za období 2018-2022. Obec Radim má samostatně výdělečnou činnost, která značně přispívá do obecního rozpočtu. Desátá kapitola je analýza dle stanovených indikátorů za období 2018-2022. Každý indikátor má vymezené hodnotící škály, podle kterých lze posoudit, jak na tom daná obec je.

První indikátor se zabývá celkovým podílem cizích zdrojů na celkových aktivech. Obec Radim je značně soběstačná, naopak druhá vybraná obec Ratenice se pohybuje ve druhé hodnotící škále, která značí vyšší riziko. Obec by měla zvažovat každý možný krok ke snížení své zadluženosti. Druhý vypočítaný indikátor představuje dluhovou službu. Ani jedna z vybraných obcí nemá problém s dluhovou službou. Obec Radim je na tom oproti obci Ratenice značně lépe, její dluhová služba je 0 %. Celkovou likviditu značí třetí indikátor, který vyšel také kladně. Vybrané obce hospodaří s obecním rozpočtem s opatrností a rozvážností.

Bakalářská práce byla konzultovaná se starosty obcí, kteří vnímají finanční zdraví své obce dobře a nebojí se finanční nestability.

Závěrem této práce vyplývá, že obec Radim je značně finančně stabilní ve všech vypočítaných indikátorech a obec Ratenice je finančně stabilní, ale v celkových cizích zdrojích a celkových aktivech by měla přistupovat více obezřetně.

POUŽITÁ LITERATURA

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a MAAYTOVÁ, Alena. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.

HEJDUKOVÁ a POKORNÝ. *Veřejný sektor pro ekonomické a regionální geografy. Fakulta Ekonomická západočeské univerzity v Plzni* [online]. 2020 [cit. 2024-04-03]. Dostupné

LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2007. ISBN 978-80-7204-495-5.

LIPERTO VÁ, Šárka. *STÁTNÍ DOZOR NAD ÚZEMNÍMI SAMOSPRÁVNÝMI CELKY A JEHO SOUVISLOSTI SE SOUDNÍ KONTROLOU VEŘEJNÉ SPRÁVY* [online]. In: . s . 13 [cit. 2024-04-04]. Dostupné z: <https://www.law.muni.cz/sborniky/Days-of-public-law/files/pdf/sprava/Lipertova.pdf>

MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, Beáta a STEJSKAL, Jan. *Teorie a praxe veřejné ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-526-9.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Státní rozpočet v kostce* [online]. 2023 [cit. 2024-04-03]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/statni-rozpocet/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2023-50699>

Monitor státní pokladna [online]. 2024 [cit. 2024-04-03]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00239704/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=t &obdobi=1812>

Monitoring hospodaření územních samosprávných celků [online]. 2024 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni-uzemnich-rozpocetu/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>

Národní rozpočtová rada [online]. 2023 [cit. 2024-04-03]. Dostupné z: <https://www.rozpocetovarada.cz/o-verejnych-financich/vse-o-verejnych-financich/>

NOVÁKOVÁ, Jana. *EKONICKY.EU* [online]. 2019 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.ekonomicky.eu/verejne-statky-externality-prirozene-monopoly/>

Obce, kraje, hl. m. Praha: Úředníci obcí a krajů; Obecní policie: redakční uzávěrka .. ÚZ. [2002]-. Ostrava: Sagit, [2002]-. ISBN 978-80-7488-511-2.

Obec Radim [online]. 2024 [cit. 2024-04-04]. Dostupné z : <https://www.obec-radim.cz>

Obec Ratenice [online]. 2024 [cit. 2024-04-04]. Dostupné z : <https://www.ratenice.cz>

OCHRANA, František; PAVEL, Jan a VÍTEK, Leoš. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Expert (Grada). Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 8072610864.

PEKOVÁ, Jitka; JETMAR, Marek a TOTH, Petr. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.

PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav a JETMAR, Marek. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Finance pro praxi. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva: učební text pro bakalářské studium*. 2. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2017. ISBN 978-80-210-8517-6.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7. aktualizované vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-3124-2.

SAMČÍK. *MĚSTA, OBCE, profi* [online]. 2012 [cit. 2024-04-03]. Dostupné z : https://www.obecniportal.cz/33/tajemnik-obecniho-uradu-uniqueidgOkE4NvrWuOKaQDKuox_Zy18f67Oy_lenGPOsEYHWDs/

SEDLÁČEK, Jan. *Rok v obci* [online]. 2015 [cit. 2024-04-03]. Dostupné z : <https://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/587-obec-a-samosprava/>

SLEZSKÁ UNIVERZITA. *Finanční stabilita municipalit Moravskoslezského kraje* [online]. [cit. 2024-04-03]. Dostupné z : <https://fsm-msk.cms.opf.slu.cz/index.php/metodika/indikatory-hodnotici-likviditu-municipality>

SLEZSKÁ UNIVERZITA. *Finanční stabilita municipalit Moravskoslezského kraje* [online]. [cit. 2024-04-03]. Dostupné z : <https://fsm-msk.cms.opf.slu.cz/index.php/metodika/indikatory-hodnotici-zadluzenost-municipality>

SYROVÁTKOVÁ. *Turbo.cz* [online]. [cit. 2024-04-03]. Dostupné z:
<https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5959&chapterid=6110>

ZAHUMENSKÁ, Vendula; ZAHUMENSKÝ, David; SVOBODA, Petr a HUMLÍČKOVÁ, Petra. *Smlouvy o rozvoji území obcí: když je investor za humny*. Právo prakticky. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-597-2.

ZEDNÍČEK, Jan. *Finanční analýza a pojmy* [online]. 2023 [cit. 2024-04-03]. Dostupné z:
<https://janzednicek.cz/financni-analyza-pojmy-a-ukazatele/>